การศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

สารนิพนธ์

ของ

คมขำ สุวรรณบูลย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2541

10021

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์)

วันที่ 16 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2541

ขอมอบสารนิพนธ์ฉบับนี้ไว้ที่ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา

(นางสาวสมหวัง สุขมากมาย)
16 มี.ค. 41

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาและรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการ ซึ่งได้เป็นกรรมการสอบปากเปล่า และให้คำแนะนำในการทำสารนิพนธ์เป็นอย่างดียิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์เกษม โกศัลวัฒน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี อาจารย์ชัยณรงค์ ศรีสุชาติ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี และอาจารย์วรรณา ทั่งทองคำ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาหารือเป็นอย่างดียิ่ง และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ที่ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ครู-อาจารย์ทุกๆท่าน อันเป็นที่รัก และเคารพยิ่งของผู้วิจัย

คมขำ สุวรรณบูลย์

สารบาญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	9
	การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง	11
	หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง	27
	การจัดบริการแนะแนว	31
	ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจของมาสโลว์	40
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
	สมมุติฐานของการวิจัย	45
3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	47
	ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
	การวิเคราะห์ข้อมูล	50
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51

บทที่ หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 54
เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล..... 54
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 54
ผลวิเคราะห์ข้อมูล..... 55

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 74
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า..... 74
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า..... 74
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า..... 76
อภิปรายผล..... 78
ข้อเสนอแนะ..... 87

บรรณานุกรม..... 89

ภาคผนวก..... 97

ประวัติย่อผู้วิจัย..... 104

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นเรียน จากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี..... 48

2 จำนวนของนักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร..... 56

3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ของการจัดบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง รวม 94 คน..... 57

4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับความต้องการของการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ..... 58

5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับความต้องการของการจัดบริการให้คำปรึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ..... 60

6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับความต้องการของการจัดบริการสนเทศของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ..... 61

7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับความต้องการของการจัดบริการจัดวางตัวบุคคลของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ..... 63

8 ความถี่ของระดับความไม่ต้องการการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง..... 65

9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามเพศ..... 66

ตาราง หน้า

10 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามอายุ..... 67
11 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามสถานภาพทางการศึกษา..... 67
12 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามภาคเรียน/ปีการศึกษาที่สมัครเป็นนักศึกษา..... 68
13 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามเหตุผลการเข้ามาเรียน..... 69
14 เปรียบเทียบความต้องการการจัด บริการแนะแนวจำแนกตามเหตุผลการเข้ามาเรียน..... 70
15 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้าน โดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ..... 72

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพให้คนมีทางเลือกในชีวิต สามารถเข้ามามีส่วนในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและร่วมแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสังคมไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยให้ความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่เตรียมและนำคนไทย และสังคมไทยให้ก้าวสู่ยุคใหม่อย่างมั่นคง และรู้ทันโลก โดยกำหนดสังคมไทยที่พึงประสงค์เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2540 : 1)

ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือของสังคมในการพัฒนาคนในสังคม แต่การศึกษาในระบบโรงเรียนมีข้อจำกัด เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดบริการให้แก่ประชาชนได้ทั่วถึง ปัจจุบันการศึกษาผู้ใหญ่ หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียนกำลังเป็นที่สนใจ และมีบทบาทในการจัดการศึกษาในประเทศไทยมาก ทั้งนี้เพราะการศึกษาในระบบโรงเรียนเพียงอย่างเดียวไม่เป็นการเพียงพอที่จะเตรียมบุคคลให้สามารถเผชิญกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนาธรรมได้ (สุนทร สุนันท์ชัย. 2529 : 93)

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้มีภารกิจอยู่ 3 ประการ ได้แก่ การให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต การให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ และการเพิ่มพูนความรู้ทักษะวิชาชีพ เป็นการมุ่งจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนให้ได้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญรูปแบบหนึ่งคือ การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "สอบเทียบ" ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น วิธีเรียนด้วยตนเอง เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่พลาด หรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือผู้ที่สนใจทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และนำ

ประสบการณ์จากการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตน เพื่อยกระดับการศึกษา และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (สุทธิวรรณ คงสวัสดิ์. 2536 : 2)

การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไปและนักเรียนในระบบโรงเรียนมากในกรุงเทพมหานครทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่สอบผ่านเกณฑ์ได้ครบหมวดวิชาตามเงื่อนไขของหลักสูตรแล้วจะได้รับหลักฐาน หรือประกาศนียบัตร ซึ่งมีศักดิ์ และสิทธิ์เท่ากับการเรียนในระบบโรงเรียนตามปกติทุกประการ ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ เพื่อเป็นพื้นฐานปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น หรือผู้ที่ประสงค์จะเรียนต่อระดับสูงสามารถนำหลักฐานการเรียน และใบประกาศนียบัตรไปใช้ศึกษาต่อในสถาบันต่างๆได้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2534 : 16)

ในปีการศึกษา 2540 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยจัดทำเป็นแผนการเรียนเป็น 3 แผน คือ แผน ก แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ แผน ข แผนการเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และแผน ค แผนการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ การพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยจัดเป็นแผนการเรียนนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดคุณภาพ และมาตรฐานทางวิชาการ เพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคม จึงมีการปรับวิธีการกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดความชัดเจน และนำสู่การปฏิบัติได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนของแต่ละแผน สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องศึกษาให้เกิดความเข้าใจชัดเจนเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง (กรมการศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร. 2540 : 4)

โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีเป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกตั้งอยู่ในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ มีห้องสมุดขนาดใหญ่และสื่อบริการการเรียนการสอน แต่ไม่มีอาคารหรือสำนักงานเป็นเอกเทศ เพื่อให้บริการนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง การจัดบริการของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ยังมิได้กระทำอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิพงศ์ สิทธิขจร (2527 : 78) ที่ศึกษารูปแบบ

การจัดบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ในจังหวัดนครปฐม พบว่าโรงเรียนผู้ใหญ่ยังไม่มีระบบการแนะแนว กิจกรรมส่วนใหญ่คือการปฐมนิเทศ และจากการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลง และปรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้เกิดคุณภาพ และมาตรฐานทางวิชาการ เพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคม แต่เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนมีความแตกต่างกันทั้งประสบการณ์ อายุ พื้นฐานการศึกษา และความสามารถ อีกทั้งนักศึกษาบางคนได้ห่างเหินจากการศึกษาไปนาน จึงอาจทำให้เกิดปัญหาในลักษณะต่างๆ เช่นการเลิกเรียนกลางคัน หรือไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษาต่อ เป็นต้น

การจัดบริการแนะแนวอย่างจริงจังจะช่วยให้นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองสามารถเลือกเรียนตามแผนการเรียนตามความถนัดของแต่ละบุคคล ทำให้นักศึกษาที่จบตามหลักสูตรที่มีการปรับใหม่ในปีการศึกษา 2540 นี้มีคุณภาพ และมาตรฐานทางวิชาการ เป็นที่ยอมรับของสังคม แต่การจัดบริการแนะแนวจะประสบความสำเร็จได้ถ้างานแนะแนวสามารถดึงผู้รับบริการให้มาพบผู้บริการได้ก็จะเป็นความสำเร็จในเบื้องต้น แต่การแนะแนวที่ได้รับความสำเร็จ ไม่ใช่การดึงคนให้ตัดสินใจมารับบริการเท่านั้น แต่ต้องให้เขาตัดสินใจมารับบริการด้วยความกระตือรือร้น ด้วยความมุ่งหวัง และคาดหวังในผลประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ของเขา (สุรัฐ ศิลปอนันต์. 2534:1) ซึ่งสอดคล้องกับฮูล (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2539:9; อ้างอิงมาจาก Houle. 1961) กล่าวถึง ความตั้งใจ หรือแรงจูงใจในการเข้ามาเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ข้อหนึ่งคือ ความตั้งใจมุ่งหวังด้านเป้าประสงค์ที่ต้องการประสบความสำเร็จด้านเป้าหมายที่วางตั้งไว้ โดยนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ไขปัญหาการงานที่ปฏิบัติอยู่ ดังนั้นการแนะแนวไม่เพียงแต่เป็นการช่วยแก้ปัญหาให้ผู้รับบริการเท่านั้น แต่ยังเป็นการฝึกให้ผู้รับบริการมีทักษะในการแก้ปัญหาในอนาคต ช่วยสกัดกั้นไม่ให้เกิดปัญหา และพยายามปรับปรุงเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา สามารถปรับตัวในสังคม ได้อย่างมีความสุข

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงสำรวจความต้องการรับบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีเรียนด้วยตนเอง ซึ่งชิดชม กาญจนโชติ และคนอื่นๆ. (2514 : 263-264) ได้กล่าวว่าความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบริการแนะแนวของโรงเรียน โดยสำรวจความต้องการของนักเรียนและการศึกษาผลของการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงเดือน พิศาลบุตร

(2523 : 16-17) ที่กล่าวว่าการริเริ่มบริการแนะแนวนั้นจำเป็นที่จะต้องสำรวจปัญหาความต้องการของนักเรียนว่ามีปัญหาหรือต้องการอะไร และจากสภาพการจัดบริการแนะแนวที่ยังไม่จริงจังในปัจจุบัน ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี อาจก่อให้เกิดปัญหาในการศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิวรรณ วงศ์สวัสดิ์. 2536 : 61 พบว่าบุคคลากรมีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน-สายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ซึ่งได้แก่การประชาสัมพันธ์ สถานที่รับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน การแนะแนวการบริการห้องสมุด และการออกหลักฐานทางวิชาการ อีกทั้งในปีการศึกษา 2540 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีการพัฒนาแผนการเรียนเพื่อให้เกิดคุณภาพ และมาตรฐานทางวิชาการโดยกำหนดให้มีการแนะแนวให้นักศึกษาเลือกแผนการเรียนได้ตามความต้องการ และความสามารถของแต่ละบุคคล และให้สถานศึกษาจัดให้มีการแนะแนวให้เข้าใจเกี่ยวกับแผนการเรียน กระบวนการเรียนการสอน การจบหลักสูตร ค่าใช้จ่าย ฯลฯ เพื่อให้นักศึกษาได้สำรวจความถนัด ความต้องการ และความสนใจที่แท้จริง ตลอดจนเป้าหมายของการเข้าศึกษาครั้งนี้ เพื่อวางแผนอนาคตของตน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2540 : 27) ผู้วิจัยจึงพิจารณาเห็นว่า การจัดบริการแนะแนวจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสำรวจค้นคว้าถึงสภาพความต้องการของนักศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้พัฒนา และปรับปรุงระบบการจัดบริการแนะแนวให้นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว 4 ด้านคือ ด้านสำรวจข้อมูลตนเอง ด้านให้คำปรึกษา ด้านบริการสนเทศ ด้านการจัดวางตัวบุคคลของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีเรียนด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการศึกษา ภาคเรียน /

ปีการศึกษา ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา เหตุผลในการมาเรียน ของหน่วยจัดการศึกษาประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษาประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ทราบความต้องการจัดบริการแนะแนวให้นักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงการแนะแนวให้ดำเนินการอย่างมีระบบ และกำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แนะแนว ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวให้ชัดเจน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ส่งเสริมและพัฒนาระบบงานแนะแนวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในขอบเขตต่อไปนี้

1. ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 และ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองทั้งหมด 1550 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เลือกมาจากประชากรโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 94 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น

3.1.1 เพศ

1) ชาย

2) หญิง

3.1.2 อายุ

1) ต่ำกว่า 18 ปี

2) สูงกว่า 18 ปีขึ้นไป

3.1.3 สถานภาพการศึกษา

1) กำลังศึกษาในระบบโรงเรียน

2) ศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่านั้น

3.1.4 เริ่มสมัครเป็นนักศึกษา (ภาคเรียน/ปีการศึกษา)

1) 1/2539

2) 1/2540

3.1.5 เหตุผลในการมาเรียน

1) สนใจเรียนเอง

2) เรียนตามเพื่อน

3) ผู้ปกครองแนะนำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2539 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โดยเน้นการบริการแนะแนว 4 ด้านคือ

1. ด้านสำรวจข้อมูลตนเอง
2. ด้านให้คำปรึกษา
3. ด้านบริการสนเทศ
4. ด้านการจัดวางตัวบุคคล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีเรียนด้วยตนเอง หมายถึง สภาพหรือสิ่งที่นักศึกษามีความประสงค์ จะให้เป็นไปเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวใน 4 ด้าน คือ ด้านสำรวจข้อมูลตนเอง ด้านให้คำปรึกษา ด้านบริการสนเทศ ด้านการจัดวางตัวบุคคล

ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ว่าด้วยการให้บริการแนะแนวของหน่วยจัดใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมได้ในระดับใด

2. นักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเอง หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2539 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

3. การจัดบริการแนะแนว หมายถึงการให้บริการแนะแนว ที่นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง มีความคิดเห็นต้องการให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีจัดบริการแนะแนวใน 4 ด้านคือ

3.1 ด้านบริการสำรวจข้อมูลตนเอง เป็นบริการเครื่องมือหรือแบบทดสอบต่างๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปช่วยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม

3.2 ด้านให้คำปรึกษา เป็นบริการที่ให้การช่วยเหลือบุคคลที่ประสบปัญหาให้สามารถเข้าใจสภาพปัญหา โดยวิธีการสัมภาษณ์ พูดคุย พบปะ หรือเป็นการติดต่อเป็นส่วนตัว ซึ่งจะทำให้เห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา และสภาพการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3.3 ด้านบริการสนเทศ เป็นบริการจัดหา รวบรวม และนำเสนอข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ผู้รับบริการแนะแนวได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของบุคคลนั้น ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษา การเลือกอาชีพ การปฏิบัติตนในสังคม ตลอดจนการปรับตัวที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

3.4 ด้านจัดการวางตัวบุคคล เป็นบริการที่ช่วยจัดวางแผนการศึกษา การจัดหางานให้นักศึกษาแต่ละคนและการจัดทุนการศึกษา โดยพยายามให้นักศึกษาได้อยู่ในที่เหมาะสมกับระดับสติปัญญา ความรู้ ความสนใจ อุปนิสัย ความสามารถพิเศษ และความต้องการของนักศึกษา

4. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่พลาด หรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือแก่ผู้ที่สนใจทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในงานวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น

5. หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และเรือนจำ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้ง เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในวิจัยฉบับนี้หมายถึง หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

6. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี หมายถึงหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกวิธีเรียนด้วยตนเอง สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และนำเสนอเป็นลำดับดังนี้

1. การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
2. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง
3. หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
4. การจัดบริการแนะแนว
5. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

ความเป็นมา การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ก่อนปีการศึกษา 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการจัดเป็น 3 ประเภท คือ การศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ ดำเนินการเปิดเป็นชั้นเรียนจัดตามโรงเรียนผู้ใหญ่มีครูสอนเป็นรายวิชาในแต่ละระดับชั้น การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์จัดโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคผู้เรียนฟังบทเรียน จากวิทยุ เข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม ถ้ามีปัญหาอาจซักถามอาจารย์ประจำกลุ่มหรือจดหมายสอบถามได้ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มการจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว แม้ว่าจะใช้หลักสูตรเดียวกัน แต่วิธีการจัดการ และการประสานกันของหลักสูตรในบางระดับ และบางประเภทยังขาดความสัมพันธ์กันวิธีดำเนินงานเป็นอิสระแก่กัน ถ้านักศึกษาลงทะเบียนเรียนการศึกษาแบบใดก็จะต้องเรียนแบบนั้นไปจนกว่าจะจบหลักสูตรของแต่ละระดับไม่สามารถจะเลือกเรียนประเภทอื่นๆ ได้ในเวลาเดียวกัน และวิชาที่สอบไว้ได้แต่ละรูปแบบก็ไม่สามารถจะนำมารวมกันได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2531ข : 1)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นใหม่ เพื่อให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

และสามารถผสมผสานการจัดการศึกษาแต่ละวิธีเรียนได้ นอกจากนี้ยังสามารถให้เทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียนได้ และให้สามารถเทียบโอนวิชาอาชีพ (เลือก) ได้ถึง 3 หมวดวิชา เพื่อเป็นการเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษา ให้สามารถเลือกเรียนได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการ และความพร้อมของผู้เรียน โดยได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 5 เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 และปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3-4 (เฉพาะระดับ 3) เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 โดยจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธีเรียน คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ชร.) หรือการศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำเดิม วิธีเรียนทางไกล (ทก.) หรือการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์เดิม และวิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) หรือการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกเดิม ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละวิธีเรียนดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533: 3)

1. <u>วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ชร.)</u> นักศึกษาจะต้องไปเข้าชั้นเรียนเช่นเดียวกับนักเรียนในระบบโรงเรียนภาคปกติ เพียงแต่ช่วงเวลาเรียนจะเป็นในตอนเย็น หรือตอนค่ำ เวลาประมาณ 17.00-20.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ผู้เรียนว่างจากภารกิจประจำวันต่างๆแล้วเมื่อได้ศึกษา และทำกิจกรรมการเรียนตามหลักสูตรกำหนด ก็ให้จบหลักสูตรของแต่ละระดับ

2. <u>วิธีเรียนทางไกล (ทก.)</u> เป็นวิธีเรียนที่เหมาะสมกับนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีเวลาไปเข้าชั้นเรียน เนื่องจากมีภารกิจมาก นักศึกษาประสงค์ที่จะเรียนให้ไปสมัครขึ้นทะเบียนและลงทะเบียนได้ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคนั้นๆ แล้วศึกษาหาความรู้จากตำรา แบบเรียน ฟังรายการจากวิทยุหรือศึกษาจากแหล่งความรู้ เข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนด หากมีปัญหาอาจซักถามอาจารย์ประจำกลุ่ม เมื่อทำกิจกรรม และเรียนจบหลักสูตรแล้วก็ให้จบการศึกษาในระดับนั้นๆ

3. <u>วิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.)</u> เป็นวิธีเรียนที่คล้ายๆ กับวิธีเรียนทางไกลคือนักศึกษาไม่ต้องไปเข้าชั้นเรียนจะใช้เวลาศึกษาค้นคว้าหาความรู้อ่านตำราด้วยตนเองมีความเป็นอิสระในเรื่องเวลาที่จะเลือกศึกษาค้นคว้า หากมีปัญหาต้องพยายามทำความเข้าใจหรือซักถามจากผู้รู้ที่อยู่ใกล้ ไม่ต้องกังวลกับการฟังวิทยุ ต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม และต้องมีเวลาพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75% ของเวลาการพบกลุ่มที่

กำหนด หากนักศึกษาสอบได้หมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือกได้ครบตามเกณฑ์ของการจบหลักสูตรแล้วก็ตามถ้าไม่ผ่านเกณฑ์กิจกรรมการพบกลุ่มก็จะไม่ได้รับอนุมัติให้จบหลักสูตร

2. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง

1. ประวัติ การสอบเทียบความรู้ให้แก่ประชาชนในประเทศไทยเริ่มจัดขึ้นโดยกองสามัญศึกษา กรมศึกษาธิการ กระทรวงธรรมการ เป็นผู้จัดดำเนินการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 และต่อมา พ.ศ. 2501 กองส่งเสริม และวัดผลการศึกษา กรมวิสามัญศึกษาทำหน้าที่จัดสอบประโยคอุดมศึกษา และสอบเทียบความรู้ ชั้นมัธยมปีที่ 3 และชั้นมัธยมปีที่ 6 จนกระทั่ง พ.ศ. 2515 กรมวิชาการได้รับไปดำเนินการตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 217 (มันทนา สุดประเสริฐ. 2532 : 1)

ใน พ.ศ. 2519 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้มีการสอบประโยคมัธยมศึกษาสำหรับบุคคลภายนอก โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครสอบไว้ว่า จะต้องมีพื้นฐานความรู้สอบได้มัธยมศึกษาตอนต้น และมิได้เป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ระเบียบนี้ก็ต้องยกเลิกต่อมาได้ออกระเบียบใหม่ว่า ผู้สมัครจะต้องมีพื้นความรู้สอบได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า ระเบียบนี้จึงเอื้อให้ผู้สมัครที่เป็นนักเรียนในระบบโรงเรียนมีสิทธิ์สมัครสอบบุคคลภายนอก ซึ่งกรมวิชาการเป็นผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสอบ การกำหนดวันรับสมัคร ดังนั้น ผู้ที่มีความประสงค์จะสมัครสอบบุคคลภายนอก และมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ก็มีสิทธิ์เข้าสอบโดยมิต้องลงทะเบียนเรียนแต่อย่างใด (อุดม เชยกีวงศ์. 2529 : 14)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2526 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ป.1 - ป.6) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ม.1-ม.3) และหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ม.4-ม.6) แทนหลักสูตรเดิม พ.ศ. 2518 เพื่อส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปที่ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเองและสอบได้ในระดับต่างๆ ได้ดีกว่าเดิมเพราะได้มีการตัดสินผลการสอบเป็นหมวดวิชาอาจสอบได้ครบทุกหมวดวิชาในคราวเดียวกัน หรืออาจสะสมเป็นหมวดวิชาก็ได้เพื่อรวมกันให้จบหลักสูตรในการสอบปีต่อไป นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุง

วิธีการจัดสอบบุคคลภายนอกใหม่ โดยเน้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้านเช่นประสบการณ์ บุคลิกภาพ การงาน อาชีพ คุณธรรม จริยธรรม และศึกษาด้วยตนเอง ในปีเดียวกันนี้ได้เปลี่ยนชื่อการสอบเทียบความรู้เป็น "การจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก" โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มอบให้หน่วยงาน 3 กรมมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันคือกรมวิชาการรับผิดชอบด้านคุณภาพของข้อสอบ กรมสามัญศึกษารับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ บุคลากร บริหาร และ บริการ ส่วนกรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบในฐานะ เจ้าของเรื่องติดต่อประสานงาน (อุดม เชยกีวงศ์. 2529 : 14) แต่ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง กระทรวงศึกษาธิการจึงมอบหมายให้กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนกรมการศึกษานอกโรงเรียน รับผิดชอบดำเนินการ และจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนไปพลางก่อน

ในปีการศึกษา 2527 มีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นและในการดำเนินงานจะต้องมีการติดต่อประสานงานตลอดจนให้บริการแก่ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการบริหารการเงินที่เรียกเก็บจากนักศึกษาเป็นค่าขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เรียกชื่อย่อว่า "ศบน." ขึ้นเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2527 ให้เป็นสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร วิชาการ บริการ และจัดดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคโดยมีหน้าที่ตาม ข้อ 5 แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาประเภทบุคคลภายนอก พ.ศ.2526 จัดให้มีการทดสอบวัดผลและประเมินผลให้แก่บุคคลภายนอกในระดับประถมศึกษา (ป.6) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) และการศึกษาในระดับอื่นๆ โดยจัดเป็น 2 ประเภทคือ เพื่อศึกษาต่อ และเพื่อสิทธิบางอย่าง (สุทธิวรรณ คงสวัสดิ์. 2536:15 อ้างอิงมาจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2527)

พ.ศ.2530 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 และหลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 โดยจัดการเรียนเป็น 3 วิธีคือวิธีเรียนแบบชั้นเรียนทางไกล

และวิธีเรียนด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือจะเรียนคละกันไปทั้ง 3 วิธี เรียนได้ในภาคเรียนเดียวกัน นอกจากนี้ยังสามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียนได้รวมทั้งการให้เทียบโอนวิชาอาชีพ(เลือก) ได้อีกด้วยพร้อมทั้งได้เพิ่มการจัดสอบจากปีละ 1 ครั้ง เป็นปีละ 2 ครั้ง และได้เปลี่ยนชื่อการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกเป็น "การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง" แต่คนทั่วไปรู้จักและนิยมเรียกกันว่า "สอบเทียบ"

ในปีการศึกษา 2532 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้มอบอำนาจให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร (ศน. กรุงเทพมหานคร) เป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเองทุกระดับบริหาร และบริการหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร และได้ดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้ (หนังสือที่ ศธ 1109/223 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2532)

2. <u>หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง</u> หลักสูตร ได้แบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้

2.1 ระดับประถมศึกษา (ป.6)

2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)

2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)

3. <u>จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง</u> (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2530ก : ไม่มีเลขที่หน้า) มีจุดมุ่งหมายดังนี้

3.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนโดยทั่วไปมีโอกาสเสมอภาคทางการศึกษา

3.2 ส่งเสริมให้ประชาชนโดยทั่วไปมีโอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

3.3 สร้างเสริมการรู้หนังสือ และยกระดับการศึกษาของประชาชนในอันที่จะเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

3.4 สร้างเสริมให้เกิดขบวนการกลุ่มในการทำงานเพื่อสังคมอย่างมีคุณธรรม

4. <u>วิธีเรียนด้วยตนเอง (Self Study)</u>

วิธีเรียนด้วยตนเอง เป็นการเรียนที่ผู้เรียนเลือกเรียนตามความต้องการ

ความสนใจ และความสามารถของตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะต้องจัดการควบคุมเวลา และตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาที่ประสงค์จะสมัครเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ประเภทวิธีเรียนด้วยตนเองจะต้องปฏิบัติดังนี้

4.1 สมัครขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา และลงทะเบียนหมวดวิชาที่ต้องการจะศึกษาได้ที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่สะดวกที่สุด

4.2 นักศึกษาต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแบบเรียน ตำรา หนังสือ หรือสื่อเสริมอื่นๆ เพื่อให้มีเนื้อหาครอบคลุมหลักสูตรของแต่ละระดับ หรือหมวดวิชาที่ลงทะเบียนไว้

4.3 นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อปลูกฝัง และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานเป็นหมู่คณะ และฝึกการอยู่ร่วมกันตามระบอบประชาธิปไตย โดยถือเกณฑ์ตามโครงสร้างของหลักสูตร ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4.4 เมื่อมีปัญหาไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาใดๆ นักศึกษาจะต้องพยายามทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชานั้นๆ หรือใช้วิธีสอบถามผู้รู้ที่อยู่ใกล้ตนเอง เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆให้จงได้

4.5 ไม่มีการประเมินผลระหว่างภาคเรียน มีแต่การประเมินผลปลายภาคเรียน ๆ ละ 1 ครั้ง คะแนนที่สอบได้แต่ละหมวดวิชาถือว่าเป็นผลการศึกษาของหมวดวิชานั้นๆ

4.6 นักศึกษาที่จบหลักสูตรได้ต้องเรียน และสอบผ่านหมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือกให้ครบตามเงื่อนไขของหลักสูตรในแต่ละระดับ

4.7 นักศึกษาสมัครลงทะเบียนหมวดวิชาใดก็มีสิทธิ์เข้าสอบเพื่อประเมินผลในหมวดวิชานั้น และต้องมีเวลาพบกลุ่มตามเกณฑ์

4.8 นักศึกษาสามารถนำผลการเรียนมาเทียบโอนได้ทั้งหมวดวิชาสามัญ และหมวดวิชาอาชีพ (การเทียบโอนหมวดวิชาอาชีพได้ 3 หมวดวิชา)

4.9 นักศึกษามีโอกาสประหยัดค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาแต่ผู้เลือกเรียนวิธีเรียนด้วยตนเองนี้ ต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษโดยจะต้องจัดการเรียนด้วยตนเอง จะต้องพยายามใฝ่หาความรู้ทุกๆวิถีทาง

5. การประเมินผล

การประเมินผลวิธีการเรียนด้วยตนเอง ระดับประถมศึกษาประเมินผลการเรียนของแต่ละสภาพประสบการณ์พื้นฐานหรือวิชาเฉพาะปลายภาคเรียนเพียงครั้งเดียว ยกเว้นกลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน 4 ประเมินผลกิจกรรมการพบกลุ่ม จัดทำโครงการปฏิบัติ (อย่างน้อย 20 ชั่วโมง) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเมินผลเป็นหมวดวิชา

6. การให้อำนาจสถานศึกษา

6.1 การประเมินผลระหว่างภาคเรียนทำได้ด้วยสถานศึกษาเอง

6.2 ให้หัวหน้าสถานศึกษาอนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตรของนักศึกษาได้

6.3 ให้สถานศึกษาออกหลักฐานแสดงผลการเรียนและใบรับรองต่างๆได้

7. เกณฑ์การประเมินผล

การเรียนวิธีเรียนด้วยตนเอง ไม่มีคะแนนระหว่างภาคเรียน ใช้เกณฑ์การตัดสินคะแนนการสอบปลายภาค แต่ละหมวดวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ข้อสอบปลายภาคในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สถานศึกษาเป็นผู้สร้างข้อสอบเอง ส่วนข้อสอบปลายภาคของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้ข้อสอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

8. ศักดิ์และสิทธิ์และการนำไปใช้

หลักฐานการเรียนหรือประกาศนียบัตร ที่นักศึกษาได้รับจากการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 จะมีศักดิ์ และสิทธิ์เท่ากับการเรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ และสามารถนำไปใช้ได้เช่นเดียวกัน

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 เป็นหลักสูตรหลังหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นให้ผู้เรียนเลือกกกลุ่มวิชาตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ เพื่อได้ยึดเป็นอาชีพต่อไป ซึ่งผู้เรียนได้ศึกษาวิชาอาชีพอย่างกว้างๆ มาแล้วในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญที่

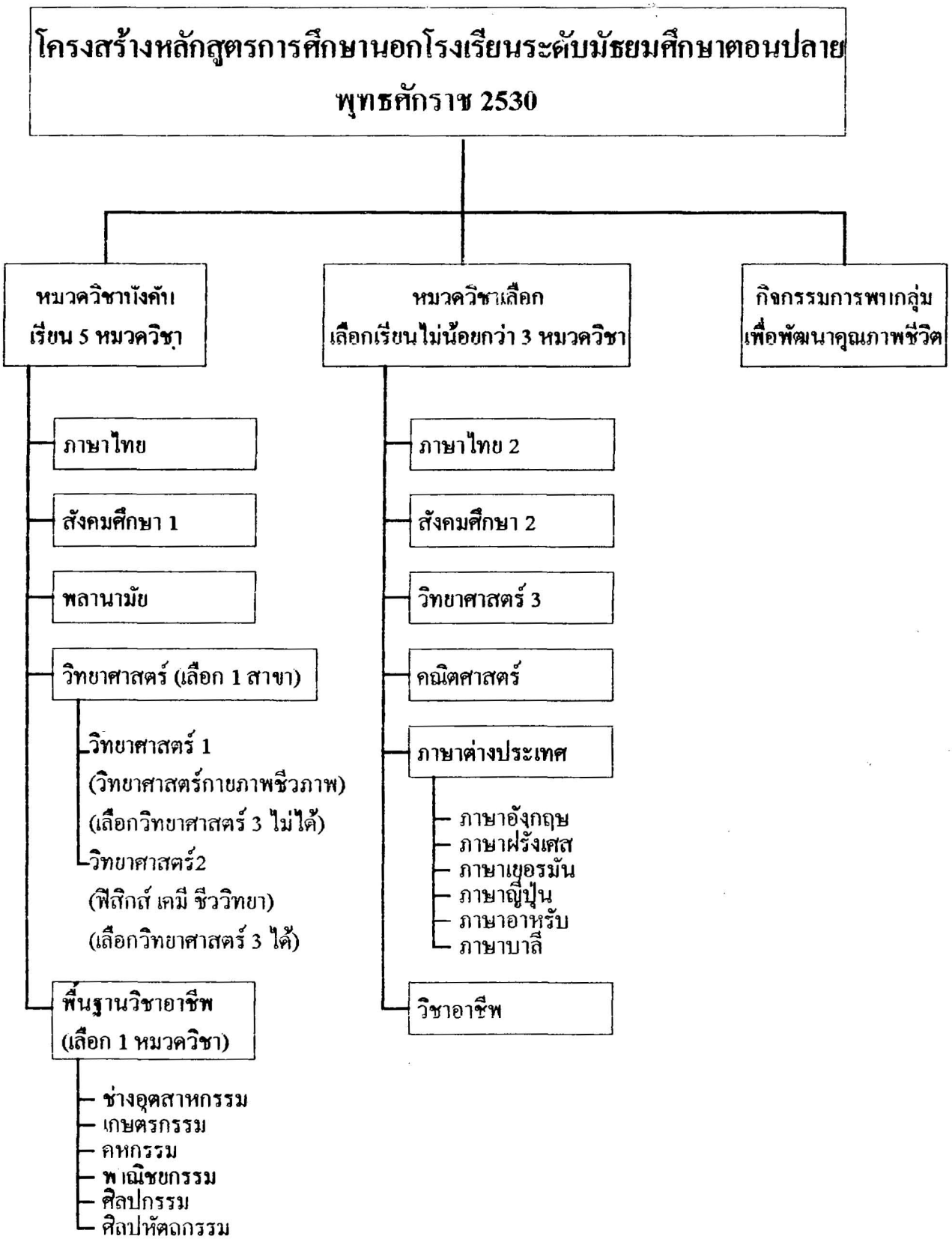
สามารถจะนำไปใช้ปฏิบัติ และประกอบอาชีพได้จริง หรือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือเป็นพื้นฐานสำหรับศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

หลักสูตรประกอบด้วยหมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือก ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2530 : 20)

1. หมวดวิชาบังคับ มี 5 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย 1 หมวดวิชาสังคมศึกษา 1 หมวดวิชาพลานามัย หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 1 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 2 (เฉพาะหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ให้เลือกได้ 1 หมวด) หมวดวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพมี 6 สาขาวิชา ได้แก่ วิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม ศิลปกรรม (เลือกเพียง 1 สาขาวิชา)

2. หมวดวิชาเลือก มี 6 หมวดวิชา (เลือกได้ 3 หมวดวิชา) จากหมวดวิชาต่อไปนี้ หมวดวิชาภาษาไทย 2 หมวดวิชาสังคมศึกษา 2 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 3 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ มี 6 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาบาลี ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน ภาษาอาหรับ (ภาษาต่างประเทศเลือกได้ไม่เกิน 2 ภาษา)

3. เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้วิชาบังคับ 5 หมวดวิชา วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา และผ่านกิจกรรมการพบกลุ่ม ตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียนอาจจบได้ก่อนกำหนด

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2530
หมวดวิชาบังคับ
เรียน 5 หมวดวิชา
หมวดวิชาเลือก
เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา
กิจกรรมการพัฒนากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ภาษาไทย
สังคมศึกษา 1
พลานามัย
วิทยาศาสตร์ (เลือก 1 สาขา)
วิทยาศาสตร์ 1
(วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ)
(เลือกวิทยาศาสตร์ 3 ไม่ได้)
วิทยาศาสตร์2
(ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา)
(เลือกวิทยาศาสตร์ 3 ได้)
พื้นฐานวิชาอาชีพ
(เลือก 1 หมวดวิชา)
ช่างอุตสาหกรรม
เกษตรกรรม
คหกรรม
พาณิชยกรรม
ศิลปกรรม
ศิลปหัตถกรรม
ภาษาไทย 2
สังคมศึกษา 2
วิทยาศาสตร์ 3
คณิตศาสตร์
ภาษาต่างประเทศ
ภาษาอังกฤษ
ภาษาฝรั่งเศส
ภาษาเยอรมัน
ภาษาญี่ปุ่น
ภาษาอาหรับ
ภาษาบาลี
วิชาอาชีพ

กรมการศึกษานอกโรงเรียนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ และภารกิจในการจัดศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม ในยุคโลกไร้พรมแดนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพของ "คน" โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ตลอดจนการบริหารการจัดการ และแนวทางการดำเนินงานของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญพุทธศักราช 2530 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

<u>หลักการ และเหตุผล</u>

การศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดทำแผนการเรียนการสอนเป็น 3 แผน คือ แผน ก. แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ แผน ข. แผนการเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และแผน ค. แผนการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ โดยมุ่งเน้นการสร้างคุณภาพและคุณลักษณะของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนในภาพรวมดังนี้

1. เป็นผู้มีสติปัญญา รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น หลักการของเหตุผลมีความสุขจากการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รู้จักใช้โอกาสหาทางเลือกในการศึกษาต่อ และการดำเนินชีวิต

2. เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม โดยมีวิถีชีวิตที่เป็นประชาธิปไตย

3. เรียนรู้ในการพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการดำรงชีวิต เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

4. มีความสามารถในการใช้ข้อมูลข่าวสาร วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในยุคโลกาภิวัฒน์

5. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาองค์ความรู้

6. มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาอาชีพ และสามารถเลือกประกอบอาชีพโดยใช้ข้อมูลของชุมชนให้สอดคล้องกับประสบการณ์ของตนเอง

7. มีทักษะในการคิด ทักษะในการสื่อสาร ทักษะกระบวนการกลุ่ม กล้าแสดงออก กล้าวิพากย์วิจารณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

<u>สาระสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนสายสามัญ</u>

1. พัฒนาแผนการเรียนให้มี 3 แผนคือ แผน ก.แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ แผน ข.แผนการเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และแผน ค.แผนการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเลือกแผนการเรียนได้สอดคล้องกับความถนัด และความต้องการของตนเอง

2. มุ่งให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน และสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพ และความต้องการปลูกฝังทัศนคติให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว และชุมชน

3. มุ่งให้นักศึกษารู้วิธีการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

4. มุ่งระดมสรรพกำลัง คือชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์กรเอกชนให้เป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษา

5. มุ่งใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการความรู้เชื่อมโยงเข้าสู่วิถีชีวิต

6. พัฒนาคุณภาพนักศึกษาให้มีมาตรฐาน มีระบบประกันคุณภาพที่สนองต่อความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศชาติ

7. มุ่งกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สื่อ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกันกับท้องถิ่น และวิสัยทัศน์ของสังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

8. มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้ระบบการแนะแนว กระบวนการกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

9. มุ่งพัฒนากระบวนวัดผลให้ครอบคลุม 3 ทักษะคือ พุทธพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย มีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน มีการนำสถานการณ์จริงมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลมุ่งเน้นการบูรณาการการเรียนสู่วิถีชีวิต

10. กระบวนการเรียนการสอนยอมรับประกันประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาสามารถนำเทียบโอนได้

11. มุ่งนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการบริหารสื่อในการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

12. มุ่งพัฒนาบทบาทของครูให้มีศักยภาพในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นปูชนียบุคคล และเป็นที่พึ่งของนักศึกษา

แผนการเรียนการสอนตามหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้นใหม่ มีแนวทางจัดโดยใช้แผนการเรียนการสอนได้ 3 แผนดังนี้

1. แผน ก.แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ มุ่งให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางวิชาการอย่างเพียงพอในการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาโดยเน้นเนื้อหาวิชาที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่ออย่างเพียงพอ เช่น วิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาต่างประเทศ

2. แผน ข.แผนการเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการส่งเสริมศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านต่างๆ รวมทั้งกระบวนการปรับปรุง และพัฒนาตนเองชุมชนและสังคม สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ตระหนักในคุณค่า และความสำคัญขององค์ความรู้ การแสวงหาความรู้ และกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ศรัทธาเชื่อมั่นในกระบวนการกลุ่ม และวิถีชีวิตของสังคม และวัฒนธรรมไทย

3. แผน ค.แผนการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นการส่งเสริมโอกาส และทางเลือกในการพัฒนาหรือประกอบอาชีพ โดยมุ่งให้นักศึกษามีวิสัยทัศน์ทางอาชีพ สามารถตัดสินใจในการเลือกฝึกทักษะเพื่อการประกอบอาชีพ หรือศึกษากระบวนการจัดการเพื่ออาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ให้มีความเหมาะสมกับทักษะของตนเองและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

การพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยการแยกเป็นแผนการเรียนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดคุณภาพ และมาตรฐานทางวิชาการเพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคม จึงมีการปรับวิธีการกระบวนการการเรียนการสอนแต่แผนให้เกิดความชัดเจน และนำสู่การปฏิบัติได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนของแต่ละแผน สิ่งเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องศึกษาให้เกิดความเข้าใจชัดเจนเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง

ในปี 2540 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดให้นักศึกษาผู้ใหญ่ การ

ศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง เลือกเรียนเฉพาะแผน ก. คือ แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ

แผน ก แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ

1. หลักการ

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ แผน ก.แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีความพร้อมด้านวิชาการ โดยมีหลักการดังนี้ คือ

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งยกระดับ และขยายโอกาสให้นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตามความสามารถ

2. เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

3. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ทางวิชาการ เพียงพอในการแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ และสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ และทักษะในวิชาสามัญเพียงพอในการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ และสถาบันอุดมศึกษาบางแห่ง

2. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานวิชาการเพียงพอในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

3. เพื่อให้นักศึกษามีโอกาส และทางเลือกในการเรียนแต่ละสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับความถนัด และความพร้อมของตนเอง

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

1. เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานทางวิชาการเพียงพอในการศึกษาต่อ

2. เป็นผู้มีสติปัญญา รู้จักคิดวิเคราะห์ ทำเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น

3. เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ใฝ่รู้ รักเรียน

4. เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย

5. สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

6. เป็นผู้มีทักษะในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในชีวิตประจำ

วัน

7. เป็นผู้กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น วิพากย์วิจารณ์อย่างมีวิจารณญาณ

<u>การจัดแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แผน ก แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ</u>

แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ จัดให้นักศึกษาได้เลือกเรียนตามความถนัด แบ่งออกเป็น 4 สาย กล่าวคือ

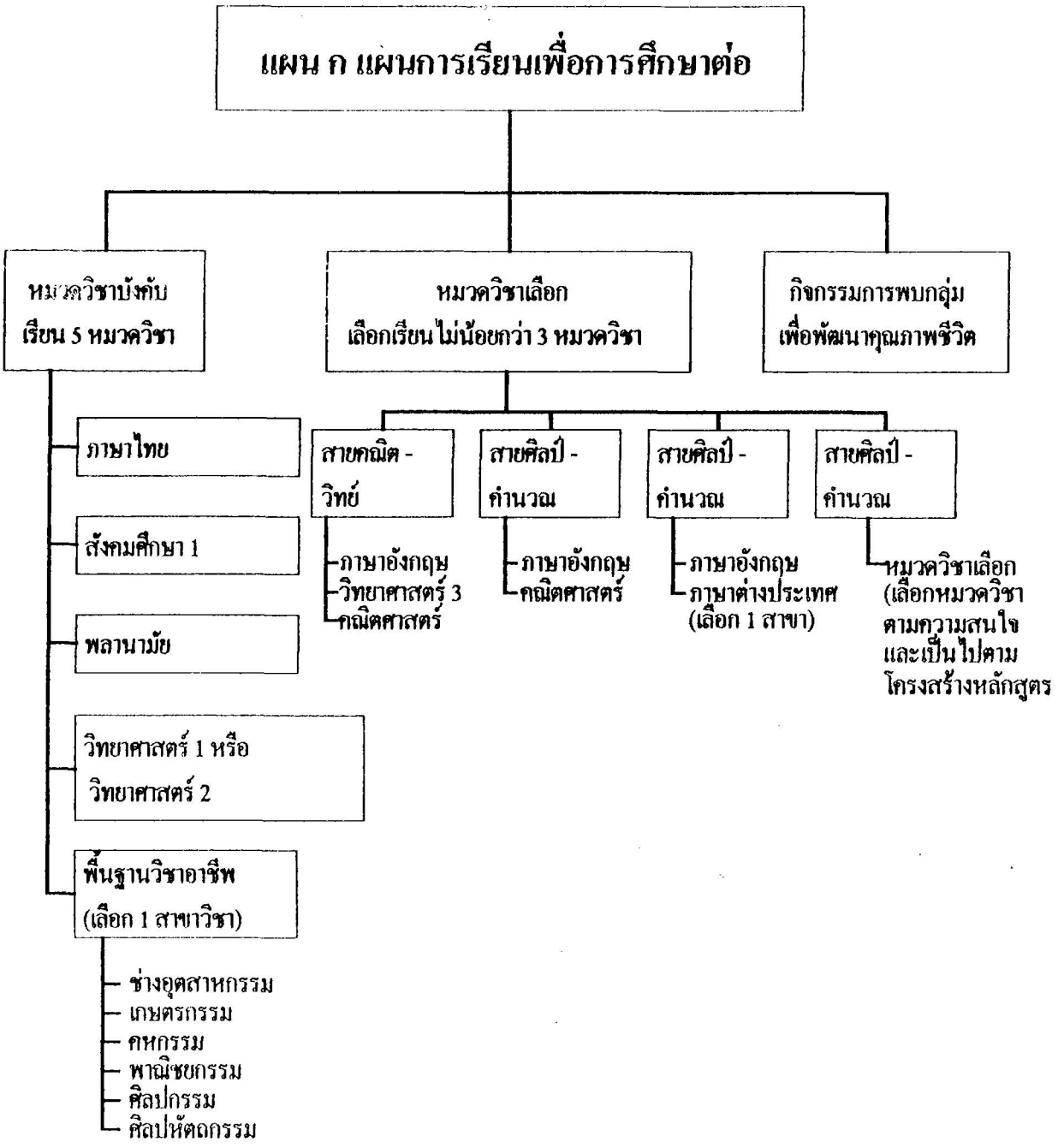
1. สายคณิต-วิทย์ สำหรับผู้ต้องการจะศึกษาต่อในกลุ่มสาขาวิชาเกี่ยวกับ สุขภาพ วิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ ฯลฯ

2. สายศิลป์-คำนวณ สำหรับผู้ต้องการจะศึกษาต่อในกลุ่ม **วิชามนุษยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์** ฯลฯ

3. สายศิลป์-ภาษา สำหรับผู้ต้องการจะศึกษาต่อในกลุ่มวิชาอักษรศาสตร์ ศิลปศาสตร์ นิติศาสตร์ ครุศาสตร์ ฯลฯ

4. สายทั่วไป สำหรับผู้ต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอื่นๆ

การจัดแผนการเรียนให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา และหัวหน้าครูประจำกลุ่ม ซึ่งอาจศึกษาได้จากตัวอย่างแผนการเรียน ดังต่อไปนี้

หมายเหตุ 1. แผนการเรียนสายคณิต-วิทย์ ควรเรียนหมวดวิชาภาษาไทย 2 และสังคมศึกษา 2 เพิ่มเติม

2. แผนการเรียนสายศิลป์-คำนวณ ควรเรียนหมวดวิชาภาษาไทย 2 หรือสังคมศึกษา 2 เพิ่มเติม

3. แผนการเรียนสายศิลป์-ภาษา ควรเรียนหมวดวิชาภาษาไทย 2 เพิ่มเติม

ตัวอย่าง แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แผน ก สายคณิต-วิทย์

ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4	หมายเหตุ
<u>หมวดวิชาบังคับ</u> - ภาษาไทย 1 - วิทยาศาสตร์ 2 - พื้นฐานวิชาอาชีพ (เลือก 1 สาขาวิชา)	<u>หมวดวิชาบังคับ</u> - สังคมศึกษา 1 - พลานามัย <u>หมวดวิชาเลือก</u> - วิทยาศาสตร์ 3	<u>หมวดวิชาเลือก</u> - คณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ	กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	นักศึกษาที่เลือกเรียนแผนการเรียนนี้และมุ่งศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาควรลงทะเบียนเรียนหมวดวิชาภาษาไทย 2 หรือสังคมศึกษา 2 เพิ่มเติม

ตัวอย่าง แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แผน ก สายศิลป์-คำนวณ

ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4	หมายเหตุ
<u>หมวดวิชาบังคับ</u> - ภาษาไทย 1 - วิทยาศาสตร์ 1 หรือวิทยาศาสตร์ 2 - พื้นฐานวิชาอาชีพ (เลือก 1 สาขาวิชา)	<u>หมวดวิชาบังคับ</u> - สังคมศึกษา 1 - พลานามัย <u>หมวดวิชาเลือก</u> - สังคมศึกษา 2	<u>หมวดวิชาเลือก</u> - คณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ - ภาษาไทย 2	กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	จัดให้เรียนหมวดวิชาภาษาไทย 2 และสังคมศึกษา 2 เพื่อให้นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ ตรงตามเกณฑ์การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

ตัวอย่าง แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แผน ก สายศิลป์-ภาษา

ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4	หมายเหตุ
<u>หมวดวิชาบังคับ</u> - ภาษาไทย 1 - วิทยาศาสตร์ 1 - พื้นฐานวิชาอาชีพ (เลือก 1 สาขาวิชา)	<u>หมวดวิชาบังคับ</u> - สังคมศึกษา 1 - พลานามัย <u>หมวดวิชาเลือก</u> - ภาษาอังกฤษ	<u>หมวดวิชาเลือก</u> - ภาษาไทย 2 - สังคมศึกษา 2 - ภาษาต่างประเทศ (ให้เลือกเรียนตาม ความถนัด และ ความสนใจ ไม่เกิน 2 วิชา)	กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	จัดให้เรียนหมวดวิชาภาษาไทย 2 และสังคมศึกษา 2 เพื่อให้นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ ตรงตามเกณฑ์การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

ตัวอย่าง แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แผน ก สายทั่วไป

ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4	หมายเหตุ
<u>หมวดวิชาบังคับ</u> - ภาษาไทย 1 - วิทยาศาสตร์ 1 - พื้นฐานวิชาอาชีพ (เลือก 1 สาขาวิชา)	<u>หมวดวิชาบังคับ</u> - สังคมศึกษา 1 - พลานามัย <u>หมวดวิชาเลือก</u> - ภาษาอังกฤษ	<u>หมวดวิชาเลือก</u> - เลือกตามโครงสร้างหลักสูตร ตามความสนใจไม่น้อยกว่า 2 หมวดวิชา โดยสามารถเทียบโอนวิชาอาชีพได้ 1 หมวดวิชา	กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	นักศึกษาที่เลือกเรียนแผนการเรียนนี้เพื่อให้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง หรือศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ

หมายเหตุ 1. นักศึกษาที่มีอายุครบ 18 ปี ณ วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา สามารถทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ภาคเรียนใดก็ได้ ซึ่งอาจมีผลทำให้จบหลักสูตรได้ก่อน 4 ภาคเรียน

2. นักศึกษาที่มีการเทียบโอนผลการเรียนหมวดวิชาสามัญ อาจลงทะเบียนเรียนแตกต่างออกไป

ข้อแนะนำในการเลือกแผน ก

นักศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่จะเลือกเรียน แผน ก ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2. เป็นผู้ที่มีเป้าหมายจะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ

3. มีพื้นฐานความรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพียงพอที่จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในแต่ละสาย ดังนี้

3.1 สายคณิต-วิทย์ ควรมีพื้นความรู้วิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.2 สายศิลป์-คำนวณ ควรมีพื้นความรู้วิชาคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.3 สายศิลป์-ภาษา ควรมีพื้นความรู้วิชาภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.4 สายทั่วไป ควรมีพื้นความรู้วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาอื่นที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ

การแนะแนวเข้าสู่แผนการเรียน

ก่อนเปิดเรียนในแต่ละภาคเรียน สถานศึกษาควรมีการแนะแนวให้นักศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับแผนการเรียนแต่ละแผน กระบวนการเรียน การจบหลักสูตร ค่าใช้จ่าย ฯลฯ เพื่อให้นักศึกษาได้สำรวจความถนัด ความต้องการ และความสนใจที่แท้จริง ตลอดจนเป้าหมายในการเข้าศึกษาครั้งนี้ เพื่อวางแผนในอนาคตของตน หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ได้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1. จัดแนวทางการเรียนการสอนตามหลักสูตรเพื่อสนองตอบต่อนักศึกษาออกเป็น 3 แผนการเรียนกล่าวคือ

1.1 แผน ก แผนการเรียนเพื่อศึกษาต่อ ส่งเสริมโอกาสการศึกษาต่อเนื่อง และเตรียมความพร้อมของผู้เรียนโดยให้มีความรู้พื้นฐานด้านวิชาการเพียงพอต่อการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อ หรือศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

1.2 แผน ข แผนการเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.3 แผน ค แผนการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ ส่งเสริมโอกาส และทางเลือกในการพัฒนา หรือประกอบอาชีพ

2. ทุกแผนการเรียนจะต้องเรียนหมวดวิชาบังคับเหมือนกันแต่จะแตกต่างกันที่การเลือกลงทะเบียนในหมวดวิชาเลือกตามความถนัด ความสนใจ ของแต่ละคน

3. นักศึกษาที่เรียนจบในแต่ละแผนการเรียน จะได้รับองค์ความรู้ และกระบวนการตามแนวทางแต่ละแผนอย่างสมบูรณ์เหมือนกัน

4. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละแผนจะได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย มีศักดิ์ และสิทธิ์เท่ากับการเรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

<u>วิธีการจัดการแนะแนว</u>

ก่อนจัดนักศึกษาเข้าสู่แผนการเรียนทั้ง 3 แผน สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1. ประชุมชี้แจงนักศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนทั้ง 3 แผน หลักสูตร สื่อ การวัดผล ประเมินผล ฯลฯ

2. จัดนักศึกษาเข้าสู่แต่ละแผนการเรียน สถานศึกษาอาจดำเนินการดังนี้

2.1 ดูผลการเรียนของนักศึกษาจากระเบียนแสดงผลการเรียน

2.2 ใช้ข้อสอบตรวจสอบพื้นความรู้ในหมวดวิชาต่างๆ

2.3 ใช้วิธีสอบวัดความถนัดทางการเรียน

พิจารณาจากข้อมูล ข้อ 2.1-2.3 จึงจัดนักศึกษาเข้าสู่แผน ก. แผน ข. และแผน ค. ตามความถนัดความสามารถของผู้เรียน ทั้งนี้นักศึกษาสามารถเปลี่ยนแผนการเรียนได้เมื่อเรียนไปครบ 1 ภาคเรียนแล้ว

3. หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

การจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นองค์การ หรือหน่วยงานหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้งขึ้น เพื่อให้บริการการศึกษาแก่ผู้ที่พลาด หรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือผู้ที่สนใจทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้มีวุฒิในระดับต่างๆ ให้ผู้ที่สนใจได้ไปสมัครขึ้น

ทะเบียนได้ที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก โดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการจัดตั้ง และกำหนดหน้าที่ของบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ดังนี้

1. การจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

เนื่องจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ประเภทบุคคลภายนอก พ.ศ. 2526 ในหมวดที่ 1 ข้อ 5 กำหนดไว้ตอนหนึ่งว่า ".....กรมการศึกษานอกโรงเรียนอาจร้องขอให้หน่วยงาน หรือสถานศึกษาอื่น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นหน่วยงานจัดการศึกษา" ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกคำสั่งกำหนดให้โรงเรียนเป็นสถานศึกษาจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกขึ้น โดยเรียกชื่อว่า "หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก... (ต่อท้ายด้วยชื่อโรงเรียน)" เพื่อให้ประชาชนที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้ไปลงทะเบียนกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก พบอาจารย์แนะแนว ศึกษาด้วยตนเอง เข้าพบกลุ่ม เพื่อร่วมกิจกรรม และประเมินผลการเรียน (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ กศน. 536 / 2526 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2526)

2. หน้าที่และการแต่งตั้งบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีดังนี้

2.1 หน้าที่ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนบุคคลภายนอกมีหน้าที่จะต้องดำเนินงาน การรับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน ปฐมนิเทศ จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ปัจฉิมนิเทศ บริการแนะแนว บริการห้องสมุดเพื่อให้นักศึกษาค้นคว้าทางวิชาการจัดดำเนินสอบเพื่อวัดผล และประเมิลผล เก็บรักษาเอกสารที่เป็นความลับทางราชการ เช่น ข้อสอบ จัดทำทะเบียนนักศึกษา ทะเบียนวัดผล ทะเบียนประกาศนียบัตร สมุดบัญชี และหลักฐานการรับจ่ายเงินบำรุงการศึกษา บัญชีวัสดุ ทะเบียนครุภัณฑ์

2.2 การแต่งตั้งบุคลากร การดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จะต้องมีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และต้องดำเนินงานตลอดปีการศึกษา โดยหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกจะเสนอรายชื่อครู หรืออาจารย์ในโรงเรียน หรือสถานศึกษาที่ได้รับการจัดตั้งเป็น

หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เพื่อเสนออธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียนแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ ประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ซึ่งกระทรวงการคลังกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ได้ตามจำนวนดังต่อไปนี้ (อุดม เชยกีวงศ์. 2529 : 40)

1. หัวหน้าหน่วยจัด จำนวน 1 คน
2. ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด จำนวน 1 คน
3. เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน จำนวน 1 คน/นักศึกษา 500 คน
4. เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล จำนวน 1 คน/นักศึกษา 500 คน
5. อาจารย์บรรณารักษ์ จำนวน 1 คน
6. อาจารย์แนะแนว จำนวน 1 คน
7. อาจารย์ประจำกลุ่ม จำนวน 1 คน/นักศึกษา 40 คน
8. นักการภารโรง จำนวน 1 คน/นักศึกษา 150 คน

2.3 หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากร ทุกๆ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จะมีบุคลากรซึ่งประกอบด้วยตำแหน่งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานดังนี้ (สุทธิวรรณ คงสวัสดิ์. 2536 : 30 อ้างอิงมาจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2526 : ไม่มีเลขหน้า)

2.3.1 หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทำหน้าที่บริหารหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในด้านบริหารบุคคล วิชาการ และจัดดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.2 ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทำหน้าที่ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.3 เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน ทำหน้าที่รับผิดชอบ

(1) งานธุรการของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

(2) งานสารบรรณของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

(3) จัดทำเอกสารขออนุมัติเบิกจ่ายเงินทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

(4) จัดทำบัญชีการเงินของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

(5) งานพัสดุ-ครุภัณฑ์ ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

(6) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.4 เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ทำหน้าที่รับผิดชอบ

(1) จัดดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครลงทะเบียนนักศึกษาประเภทบุคคลภายนอก

(2) จัดทำทะเบียนเอกสารเกี่ยวกับนักศึกษา

(3) จัดทำทะเบียนและหลักฐานการจบการศึกษา

(4) จัดดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา

(5) จัดทำประกาศผลสอบของนักศึกษา

(6) จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับงานทะเบียน และการวัดผลการศึกษาส่วนกลางเพื่อทราบและเก็บไว้เป็นหลักฐานต่อไป

(7) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.5 อาจารย์บรรณารักษ์ ทำหน้าที่รับผิดชอบ

(1) ให้บริการการใช้ห้องสมุดแก่นักศึกษาประเภทบุคคลภายนอกซึ่งมาใช้บริการห้องสมุดเพื่อค้นคว้าทางวิชาการตลอดทั้งปีการศึกษา

(2) ปฏิบัติงานอื่นใดที่ได้รับมอบหมาย

2.3.6 อาจารย์แนะแนว ทำหน้าที่รับผิดชอบ

(1) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่นักศึกษา เมื่อนักศึกษาประเภทบุคคลภายนอกมีปัญหาต่างๆ ในเรื่องการเรียน แหล่งวิชาการที่จะศึกษาค้นคว้า

(2) บริการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

(3) ปฏิบัติงานอื่นใดที่ได้รับมอบหมาย

2.3.7 อาจารย์ประจำกลุ่ม ทำหน้าที่รับผิดชอบ

(1) จัดทำกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาประเภทบุคคลภายนอก

(2) ทดสอบและประเมินผลกิจกรรมการพบกลุ่ม

(3) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.8 นักการภารโรง ทำหน้าที่รับผิดชอบ

(1) ปิด-เปิดสำนักงาน อาคารเรียน ฯลฯ

(2) ดูแลความปลอดภัยของสถานที่ราชการ

(3) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

3. การดำเนินงานด้านการให้บริการนักศึกษา

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ประกาศจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกขึ้น เพื่อให้บริการการศึกษาแก่ผู้ที่พลาดหรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มาสมัครเรียน ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก งานบริการจึงเป็นหน้าที่โดยตรงและผู้ที่ได้รับประโยชน์คือนักศึกษา การให้บริการเริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ การรับสมัครขึ้นทะเบียนลงทะเบียน การบริการแนะแนว การบริการห้องสมุด การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และการจัดสอบเพื่อวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการออกหลักฐานการศึกษา

4. การจัดบริการแนะแนว

ความหมายของการแนะแนว

คำว่า "การแนะแนว" เป็นศัพท์บัญญัติขึ้นมาจากภาษาอังกฤษว่า Guidance ซึ่งโดยทั่วไปแปลว่า การชี้แนวทางหรือการชี้ช่องทาง (สถิต วงศ์สวรรค์. 2527 : 1) แต่ความหมายที่แท้จริงนั้นได้มีผู้ให้คำจำกัดความได้มากมายหลายอย่างเช่น

วัชรี ทรัพย์มี (2531 : 3) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เขานำตนเองได้ เป็นต้นว่าตัดสินใจได้ว่าจะศึกษาด้านใด หรือแก้ปัญหาอย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตได้ พัฒนาตนเองไปถึงขีดสุดในทุกด้าน และสวัสดิ์ สุวรรณอักษร

(2528 : 12) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า หมายถึงกระบวนการ หรือกรรมวิธีในการช่วยให้คนรู้จัก และเข้าใจตนเองอย่างลึกซึ้งทุกด้าน ช่วยให้คนรู้จักโลก และสิ่งแวดล้อมของตนเป็นอย่างดี ช่วยให้รู้จัก และพัฒนาหรือสามารถนำศักยภาพหรือความสามารถที่มีอยู่ในตนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเอง และผู้อื่น ช่วยให้คนได้รู้จักตนเอง รู้จักคิดแก้ปัญหาต่างๆของตน รู้จักเลือก และตัดสินใจอย่างฉลาดที่จะนำวิธีการต่างๆมาใช้ในการวางแผนชีวิต ในการแก้ปัญหาต่างๆ และในการปรับตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับมิลเลอร์ (Miller. 1971 : 13) ที่กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเอง และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลสามารถตัดสินใจวางแผนในอนาคตของตนเองได้อย่างเหมาะสม อิงลิช และอิงลิช (English and English.1970 : 234) กล่าวว่าการแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถเลือกตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเขาจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งในการแนะแนวนั้นจะเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นโดยกลุ่มบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนอบรมเป็นพิเศษ เพื่อช่วยเหลือบุคคลในการปรับตัว และส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาถึงขีดสุดในทุกๆด้าน (Downing.1968:7)

จากความหมายที่กล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การแนะแนวหมายถึงวิธีการหรือกระบวนการ หรือบริการอย่างหนึ่งที่จัดขึ้น เพื่อช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจในตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เขาสามารถนำตนเอง เป็นต้นว่าจะศึกษาด้านใด จะประกอบอาชีพอะไร หรือแก้ปัญหาอย่างไร อันจะมีผลให้บุคคลสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความก้าวหน้าในชีวิต และพัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกๆด้าน

<u>ปรัชญาแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน</u>

รากฐานแนวคิดที่สำคัญของการแนะแนว คือ ปรัชญาของการแนะแนว คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2521 : 12) กล่าวถึงปรัชญาแนะแนวไว้ว่าผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวมีความจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ในลักษณะต่างๆ อย่างเพียงพอ ตลอดจนมีความเชื่อต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในเรื่องการให้ความช่วยเหลือ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531 ก : 6) ยึดปรัชญาแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนที่เน้นความเชื่อพื้นฐานที่ว่า คนทุกคนมีความแตกต่างกันแต่มีศักดิ์ศรี มีคุณค่าและมีความสำคัญในตนเอง ต้องการความเข้าใจ การยอมรับ และยกย่องนับถือจากสังคมเหมือนกัน และสามารถทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมได้ คนจึงควรได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนให้รู้จัก และเข้าใจตนเอง ให้มีข้อมูลที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยน

แปลงของสังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถตัดสินใจหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการพัฒนาตนเองและชุมชนให้เกิดความสุข

กลุ่มเป้าหมายของงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน

กลุ่มเป้าหมายของงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนมีอยู่หลากหลาย เป็นทั้งนักศึกษาสายสามัญ นักศึกษาสายอาชีพ และประชาชนทั่วไป กลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2534 : 38) กล่าวไว้ว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบหาเลี้ยงตนเอง และครอบครัว เป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ซึ่งอยู่ห่างไกลไม่ค่อยมีโอกาสได้รับรู้ว่าอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ดังที่ โรเจอร์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 7-11 ; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1986 : 24-34) กล่าวถึงคุณสมบัติที่เป็นลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่ไว้ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ใหญ่โดยคำจำกัดความ อยู่ในกระบวนการงอกงามอย่างต่อเนื่อง นำค่านิยม และประสบการณ์ติดตัวมาด้วย มีความตั้งใจหลายๆประการ มีความคาดหวังเฉพาะตัวต่างๆกัน มีความสนใจหลายด้านที่ต้องทำไปพร้อมกัน และมีรูปแบบการเรียนที่เป็นของตนเองอยู่แล้ว

จากคุณลักษณะนักศึกษาผู้ใหญ่ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่มีความแตกต่างกันอยู่มาก การเข้าใจผู้ใหญ่จะช่วยให้สามารถดำเนินการโครงการไปด้วยความถูกต้อง และเหมาะสมยิ่งขึ้น (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 7) โดยเฉพาะงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนเป็นงานสำคัญยิ่งที่จะให้กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้ โอกาสที่เปิดกว้างในการพัฒนาตนเอง และวิเคราะห์ตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่พึงประสงค์ตามความเหมาะสมของตน (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. 2534 : 1)

ความมุ่งหวังและประโยชน์ที่ได้รับจากงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน

งานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนนั้น จัดขึ้นโดยมีความมุ่งหวังดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 3)

1. ช่วยให้เขาช่วยตนเอง เพื่อสนองความเชื่อพื้นฐานที่ว่าคนทุกคนมีคุณค่าและมีความสำคัญในตัวเอง

2. ช่วยให้เขารู้จักตนเอง วิเคราะห์และพิจารณาตนเองได้อย่างถูกต้อง เพื่อพัฒนาตนเองให้ถูกทิศทาง เพื่อตอบสนองความเชื่อพื้นฐานในเรื่องบุคคล มีความแตกต่างซึ่งจะเข้าใจและปรับตนเองให้เหมาะสมกับบุคคลอื่นและเหมาะสมกับชุมชนและสังคม

3. ช่วยให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อตอบสนองความเชื่อ

พื้นฐานในเรื่องบุคคลสามารถตัดสินใจด้วยตนเองถ้าเขามีข้อมูลเพียงพอ

การจัดการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนโดยมีความมุ่งหมายดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้มารับบริการ ดังนี้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง. มปป. : 4)

1. ทราบข้อมูลในการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพและศึกษาต่อ
2. ทราบความถนัดและทัศนคติของตนเอง
3. มองเห็นช่องทางทำมาหากิน
4. การสร้างงานให้กับตนเอง ประกอบอาชีพอิสระ
5. ทราบความเคลื่อนไหวของตลาดแรงงานและการค้า

สรุปแนวคิดได้ว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนว มีการพัฒนางานแนะแนวมาโดยตลอดทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวสอดคล้องกับนโยบาย ปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มารับบริการ

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดทำแผนการเรียนเป็น 3 แผนการเรียน คือแผน ก แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ แผน ข แผนการเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และแผน ค แผนการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ การพัฒนาวิธีการเรียนการสอนโดยจัดเป็นแผนการเรียนนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการ เพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคม จึงมีการปรับวิธีการ กระบวนการเรียนการสอนให้เกิดความชัดเจน และนำสู่การปฏิบัติได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายของการเรียนของแต่ละแผน สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องศึกษาให้เกิดความเข้าใจชัดเจน เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงกำหนดให้มีการแนะแนวเข้าสู่แผนการเรียนดังนี้คือ

ผู้บริหารสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของรายละเอียดของแต่ละแผนการเรียน ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาบังคับ หมวดวิชาเลือก หมวดกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน การวัดผล การประเมินผล คุณลักษณะครูประจำกลุ่มตลอดจนระเบียบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับ

การบริหาร การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ตลอดจนการกำกับ

ดูแลการนิเทศติดตามผล

การชี้แจง เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

การแนะแนว ให้นักศึกษาเลือกแผนการเรียนได้ตามความต้องการ และความสามารถของแต่ละคน

สถานศึกษา ควรจัดให้มีการแนะแนวเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับแผนการเรียน กระบวนการเรียนการสอน การจบหลักสูตร ค่าใช้จ่าย ฯลฯ เพื่อให้นักศึกษาได้สำรวจความถนัด ความต้องการ และความสนใจที่แท้จริง ตลอดจนเป็นหมายของการเข้าศึกษาครั้งนี้ เพื่อวางแผนอนาคตของตน

ก่อนจัดนักศึกษาเข้าสู่แผนการเรียนทั้ง 3 แผน สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1. ประชุมชี้แจงนักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการเลือกแผนการเรียน

2. พิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาก่อนการจัดนักศึกษาเข้าสู่แผนการเรียนดังนี้

2.1 ดูผลการเรียนของนักศึกษาจากระเบียนแสดงผลการเรียน

2.2 ใช้ข้อสอบพื้นความรู้ในหมวดวิชาต่างๆ

2.3 ใช้แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน

สรุปได้ว่า การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในปีการศึกษา 2540 นี้ นักศึกษาจะพัฒนาตนเองให้ถูกทิศทาง การแนะแนวจึงถือว่ามีสำคัญในการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน และกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย

<u>การจัดบริการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน</u>

การจัดกิจกรรมการแนะแนวการศึกษานอกระบบนั้น ย่อมมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการแนะแนวในระบบโรงเรียน กล่าวคือ การแนะแนวการศึกษานอกระบบให้ความสำคัญเกี่ยวกับการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง กิจกรรมทุกประเภทมิใช่มีไว้สำหรับคนที่มีปัญหาเท่านั้น นักแนะแนวการศึกษานอกระบบทุกคนต้องสัมผัสกับกลุ่มเป้าหมายทุกระดับ และเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้บุคคลบรรลุเป้าหมายสูงสุดในชีวิตของแต่ละบุคคล(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2533 : 622)

การจัดบริการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนมี 5 บริการ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล แต่การศึกษาครั้งนี้เน้นเฉพาะบริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และการจัดวางตัวบุคคล ทั้งนี้เพื่อต้องการข้อมูลนำมาพัฒนางานแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

การจัดบริการแนะแนว ในแต่ละบริการมีรายละเอียดดังนี้

1. <u>บริการสำรวจข้อมูลตนเอง</u>

บริการสำรวจข้อมูลตนเอง มีความหมายแตกต่างจากบริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคลที่จัดในโรงเรียนโดยทั่วไป เพราะบริการสำรวจข้อมูลตนเองเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้รับบริการแนะแนว รู้จักตนเอง รู้ความถนัด รู้ความสามารถ รู้สติปัญญาความรู้ของตนเอง (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง. ม.ป.ป. : 27) แต่ความหมายของบริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคลเท่านั้น ทองเรียน อมรัชกุล (2528 : 62) และวัชรี ทรัพย์มี (2531 : 27) ให้ความหมาย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักแนะแนว และครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จะได้ดำเนินการแนะแนวนักเรียนได้อย่างเหมาะสมกับทั้งเป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้นักเรียนรู้จักตนเองดีขึ้น

ทองอยู่ แก้วไทรฮะ (2533 : 256) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่างานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน จะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษา และประชาชนกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกโรงเรียน ได้มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเองอย่างจริงใจทั้งจุดเด่น และข้อจำกัด และกระตุ้นให้นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการคิด วิเคราะห์ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบโดยปราศจากการยัดเยียด ชี้นำ ลอกเลียนแบบ หรือบังคับ เพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกแนวทางชีวิตด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

สำหรับวิธีการสำรวจข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลด้านต่างๆ เกี่ยวกับตัวผู้รับบริการนั้นทำได้หลายวิธี เช่น การสำรวจ การสัมภาษณ์ แบบทดสอบ บันทึกประวัติ ฯลฯ การจะใช้วิธี อย่างไรก็ตามจะไม่สามารถตอบคำถาม และความสงสัยเกี่ยวกับตัวเด็กได้ดีที่สุด ถูกต้องที่สุด ดังนั้นจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าควรใช้หลายวิธีช่วยกัน เพื่อทำให้ได้ข้อมูลที่ได้มานั้นมีความสมบูรณ์มากขึ้น (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2521 : 17)

2. <u>บริการสนเทศ</u>

ในปัจจุบันวิทยาการต่างๆได้เจริญก้าวหน้า และเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ทำให้มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ฉะนั้นการช่วยให้มนุษย์ได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2531 ก : 22) ดังที่ นภา พงศ์พิพัฒน์ (2532 : 4) กล่าวไว้ว่าระบบข้อมูลเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งบุคลากรแนะแนวจะต้องจัดระบบของการรวบรวมข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับเวลา และโอกาสเพราะถ้าไม่สามารถจัดกระทำข้อมูลในลักษณะดังกล่าวได้ งานข้อมูลที่รวบรวมอยู่ในศูนย์แนะแนวก็จะกลายเป็นเพียงสุสานของข้อมูลข่าวสาร หรือเป็นขยะข้อมูลข่าวสารซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไรเลย

ดังนั้นการจัดบริการสนเทศจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง อนนต์ อนันตรังสี (2521 : 100) ได้ให้ความหมายของการบริการสนเทศว่าเป็นการบริการที่ให้ความรู้ และข่าวสารต่างๆ แก่นักเรียนทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียน การเลือกอาชีพ และการปฏิบัติตนให้เข้ากับสังคมได้เช่นเดียวกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2534 : 22) ได้ให้ความหมายของการบริการสนเทศว่าเป็นบริการจัดหา รวบรวม และนำเสนอข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้รับบริการแนะแนวได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของบุคคลนั้น ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษา การเลือกประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การปฏิบัติตนในสังคม ตลอดจนการปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

จุดมุ่งหมายของการบริการสนเทศนั้นไม่เพียงแต่จะเป็นการให้ข้อมูลต่างๆ แก่นักเรียนเท่านั้น แต่จะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจที่จะวางแผนการในชีวิต ปลูกฝังให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพต่างๆ ตลอดจนมีนิสัยในการทำงานที่ดี รู้จักวิธีทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (วัชรี ทรัพย์มี. 2531 : 67)

สำหรับขอบข่ายของการบริการสนเทศนั้น ผกา บุญเรือง (2528 : 7-9) ได้แบ่งขอบข่ายไว้เป็น 3 ประการคือ

ข้อสนเทศทางการศึกษาหมายถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทุกชนิดโอกาสที่จะทำการศึกษาต่อหลักสูตร การสมัครเข้าศึกษา ทุนการศึกษา

ข้อสนเทศทางอาชีพ หมายถึงการช่วยให้เด็กได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ช่วยให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้สมัครงาน รายละเอียดงานต่างๆ รายได้ ความก้าวหน้า และความต้องการแรงงานในปัจจุบัน และอนาคต

ข้อสนเทศทางด้านสังคม และส่วนตัว หมายถึงข้อมูลที่เที่ยงตรง และเป็นประโยชน์ที่ช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจตนเอง และผู้อื่น เกี่ยวกับโอกาส และอิทธิพล และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นข้อมูลที่ทำให้เข้าใจตนเอง และผู้อื่น และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้

การให้ข้อสนเทศนั้น คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2521 : 18) กล่าวไว้ว่า อาจทำได้หลายวิธี เช่นการปฐมนิเทศ การปาฐกถา การจัดนิทรรศการ ทำจุลสาร วารสารต่างๆ การให้ดูภาพยนตร์ภาพนิ่ง สไลด์ หรือการไปทัศนศึกษาในที่ต่างๆ การที่บุคคลทั้งหลายมีโอกาสได้รับข้อสนเทศที่ถูกต้องมากเท่าไร ก็จะทำให้เขาเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่มาเกี่ยวข้องกับชีวิตของเขามากขึ้น นอกจากนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531ฉ :17) ยังให้ข้อคำนึงในการจัดบริการข่าวสารข้อมูลไว้ว่า การเลือกรูปแบบการให้บริการข่าวสารข้อมูลแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับผู้ขอรับบริการแนะแนวต้องคำนึงถึง ความแตกต่าง ความสนใจ และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะให้บริการ ความพร้อมของสื่อ และแหล่งทรัพยากร

3. <u>บริการให้คำปรึกษา</u>

บริการให้คำปรึกษาจัดเป็นบริการหนึ่งในบริการแนะแนวที่มีความสำคัญและจำเป็นในการช่วยเหลือบุคคลให้มีพัฒนาการส่วนบุคคลในทิศทางที่ถูกต้อง จนบรรลุวุฒิภาวะตามช่วงวัยของตน บริการให้คำปรึกษาถือกันว่าเป็นหัวใจของโครงการแนะแนว (อุษณีย์ เย็นสบาย. 2533 : 67) นอกจากนั้น วัชรี ทรัพย์มี (2531 : 87) กล่าวไว้ว่าบริการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคล โดยมีการพบปะเป็นส่วนตัวระหว่างผู้ให้การปรึกษากับผู้รับบริการเพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น สามารถวางโครงการอนาคตของตนอย่างเหมาะสม กับทั้งเป็นการช่วยให้เขาตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531 ก : 44) ที่กล่าวว่าการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหา โดยมีการติดต่อประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ขอรับคำปรึกษา และผู้ให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้เขารู้จักตนเองมากขึ้น รู้จักปรับตัว สามารถตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ผู้ให้คำปรึกษานั้นต้องมีหลักการในการให้คำปรึกษา ดังที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531 ก : 45) กำหนดไว้ดังนี้

1. ผู้ให้คำปรึกษา ต้องช่วยให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้มีข้อมูลอย่างเพียงพอ อันจะได้นำไปสู่การพิจารณา แก้ปัญหาของตนได้

2. ผู้ให้คำปรึกษาต้องรับฟังปัญหาของผู้มาขอรับคำปรึกษาอย่างเต็มใจ อดทน อดกลั้น ใจเย็น พร้อมทั้งกระตุ้นให้เกิดทางเลือกในการแก้ปัญหา

3. ผู้ให้คำปรึกษา ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลเป็นสำคัญ เคารพสิทธิส่วนบุคคลและจะเป็นผู้ตัดสินใจ ให้ผู้ขอรับคำปรึกษาไม่ได้

4. ผู้ให้คำปรึกษามีความจริงใจ และต้องสื่อความหมายอย่างเปิดเผยกับผู้ขอรับคำปรึกษา

5. ผู้ให้คำปรึกษา ต้องสนับสนุนให้กำลังใจผู้ขอรับคำปรึกษาที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน

ชาติชาตรี โยสีดา (2534 : 7) ได้กล่าวถึงบุคคลผู้ให้บริการแนะแนวนั้นจะต้องเป็นผู้รู้เทคนิควิธีการแนะแนวเป็นอย่างดี พร้อมทั้งสามารถศึกษาทำความเข้าใจปัญหาสังคม ชุมชนที่เขาอยู่ และปัญหาบุคคลในละแวกนั้นๆ อย่างดีพอหรือเรียกได้ว่า "มืออาชีพ" จึงจะมาแนะแนวกับผู้ใหญ่ได้

ในกระบวนการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนนั้น หลังจากที่ผู้รับบริการแนะแนวได้ผ่านขั้นตอนบริการสำรวจข้อมูล บริการสนเทศ และบริการให้คำปรึกษา หรือได้รับบริการอย่างใดอย่างหนึ่งไปแล้ว ก็จะเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจ ซึ่งผู้รับบริการแนะแนวต้องตัดสินใจด้วยตนเองโดยใช้หลักการ "คิดเป็น" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 31) ซึ่งข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบกระบวนการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาจะเป็นการผสมผสานกันระหว่างข้อมูล 3 ประเภทคือ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และข้อมูลทางวิชาการ

4. <u>บริการจัดวางตัวบุคคล</u>

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (ม.ป.ป. : 90) กล่าวถึงบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่จัดให้บุคคลได้อยู่ในที่ที่เหมาะสมกับสติปัญญา ความสนใจ อุปนิสัย ความถนัด ความสามารถพิเศษ สุขภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพโดยทั่วไปของตนเอง และความต้องการของสังคมทั้งในด้านการศึกษา และอาชีพ เช่นเดียวกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2534 : 34) ให้ความหมายของบริการจัดวางตัวบุคคลว่าเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือ และสนับสนุนบุคคลให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด ฯลฯ ของตนเอง และเป็นไปตามแผนการ และโครงการที่กำหนดไว้ เป้าหมายของบริการจัดวางตัวบุคคล คือ การช่วยให้บุคคลได้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมกับ

ตน ซึ่งอุษณีย์ เย็นสบาย (2533 : 85) กล่าวไว้ว่าหลักที่สำคัญที่สุดของการจัดบริการนี้ คือ พยายามจัดวางบุคคลที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเขา และในเวลาที่ถูกต้องเหมาะสม และ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2521 : 19) กล่าวถึงบริการจัดวางตัวบุคคลนี้ว่า จัดขึ้นตามความเชื่อที่ว่า บุคคลจะมีความสุขก็ต่อเมื่อเขาได้อยู่ในสภาวะการณ์ ต่างๆที่เหมาะสม

สุชา จันทร์เอม (2527 : 111) กล่าวถึงบริการจัดวางตัวบุคคลนี้ จำเป็นต้องอาศัยวิธีการหลายๆวิธีการ การวางแผนที่ดี การสำรวจอย่างกว้างขวาง และการให้บริการปรึกษาก่อนที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือก ซึ่งในการตัดสินใจเลือกนี้จำเป็นต้องอาศัยทักษะและประสบการณ์ในงานที่สนใจ รู้ถึงลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับงาน ความสามารถ และความต้องการของนายจ้างด้วย

จากการศึกษาเอกสาร ที่กล่าวถึงการจัดบริการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าหลักการ และวิธีการจัดบริการแนะแนวที่ดีมีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่แนะแนวเป็นส่วนใหญ่ที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการของแต่ละบริการเป็นอย่างดี และจะต้องจัดบริการแนะแนวในแต่ละด้านให้สอดคล้องวัตถุประสงค์ และความต้องการของผู้รับบริการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และชีวิตส่วนตัว ดังนั้นเพื่อให้การจัดบริการแนะแนวตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงศึกษาความต้องการของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวดังกล่าวข้างต้นเพื่อให้ได้แนวทางในการจัดบริการแนะแนวที่ดีและมีระสิทธิภาพ

5. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจของมาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 80-91) ได้ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วจะมีความต้องการอื่นเข้ามาแทนที่ ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป แต่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองนั้นจะเป็นแรงจูงใจแทนซึ่ง มาสโลว์ ได้แบ่งขั้นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physical Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ความต้องการเกี่ยวกับอาหาร น้ำ อุณหภูมิที่เหมาะสม ยารักษาโรค

ความต้องการทางเพศ เป็นต้น เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในด้านความจำเป็นพื้นฐานเป็นที่พอใจแล้ว มนุษย์จะมีความต้องการในระดับสูงขึ้นไป และความต้องการดังกล่าวจะเป็นเครื่องกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) มี 2 แบบ คือ ความต้องการความปลอดภัยด้านร่างกาย และจิตใจ กับความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ความปลอดภัยด้านร่างกาย และจิตใจได้แก่ การมีสุขภาพดี ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย อุบัติเหตุ ส่วนความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความมั่นคงในการทำงาน ไม่ถูกออกจากงานโดยง่ายเป็นต้น ความมั่นคงปลอดภัยจึงมีผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินการใดๆ

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness Needs) ได้แก่ ความต้องการเป็นสมาชิก หรือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการความรัก ต้องการการยอมรับต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ความต้องการดังกล่าวเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญประการหนึ่งต่อพฤติกรรมของมนุษย์

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) หมายถึงความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือ ต้องการเป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีความมั่นใจในตนเอง ต้องการเป็นผู้มีความสามารถ ความต้องการเกียรติยศของแต่ละบุคคล มีมากน้อยต่างกัน บางคนพึงพอใจที่จะได้รับความสำคัญระดับที่ทำงาน บางคนต้องการระดับชาติ และบางคนอาจต้องการในระดับนานาชาติก็ได้

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของบุคคล ได้แก่ความต้องการที่จะสำเร็จทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดความคาดหวังของตน ได้ทำอะไรตามที่ตนเองต้องการ และมีความสุขอยู่กับสิ่งที่ตนเองทำ

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจของมาสโลว์นี้ผู้วิจัยเห็นว่าแรงจูงในของมาสโลว์ถือว่ามนุษย์มีความต้องการเป็นลำดับขั้น จากต่ำไปสูงสุดเป็นความต้องการที่ไม่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง และความต้องการอื่นๆจะเกิดขึ้นมาอีก หรือหากไม่ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการนั้นก็จะเกิดความคับข้องใจซึ่งส่งผลในทางลบ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีของมาสโลว์มาเป็นแนวทางศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยไว้โดยตรงคงมีแต่งานวิจัยที่ใกล้เคียงเท่าที่ศึกษาค้นคว้าได้ มีดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

จรัล สุขก้องวารี (2519 : 69) ได้ศึกษาปัญหาของครูแนะแนว และทราบความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว ผลวิจัยพบว่า ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว มีความเห็นว่าบริการแนะแนวเป็นสิ่งมีประโยชน์ การจัดบริการแนะแนวเป็นสิ่งมีประโยชน์ การจัดบริการแนะแนวมีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้นเกี่ยวกับการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2522 : 168-176) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญในกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาน้อย แต่มีความต้องการค่อนข้างมาก และเป็นความต้องการด้านหลักสูตร ต้องการเฉพาะเนื้อหาวิชาที่สำคัญ โดยจัดให้ง่ายและเข้าใจได้เร็ว และเนื้อหาวิชาควรจัดเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และนำไปใช้ในการทำงานได้ ด้านการเรียนการสอนต้องการให้ครูหาวิธีสอนที่เข้าใจง่าย มีหลักเกณฑ์ มีอุปกรณ์การสอน ที่เหมาะสมกับเรื่องที่สอน และควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสซักถามปัญหาในชั้นเรียน ด้านบริการของทางโรงเรียน ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดอุปกรณ์และตำราแก่นักศึกษา และควรมีการจัดบริการแนะแนวการศึกษาหรืออาชีพ พร้อมทั้งบริการด้านปฐมพยาบาล

ฟาริดา ประธาน (2533 : 94 - 97) ได้สำรวจความต้องการการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนแบบทางไกลและเรียนแบบชั้นเรียนในปีการศึกษา 2522 ภาคเรียนที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร เฉพาะฝ่ายฆราวาส จำนวน 600 คน จากการสำรวจพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการบริการแนะแนวอยู่ในระดับมากทุกด้าน

รัตนา พุ่มไพศาล (2524 : 127-128) ได้ศึกษาวิจัยปัญหาการบริหารโรงเรียน

ผู้ใหญ่สายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้บริหารและผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากร และด้านบริการอยู่ในระดับพอใช้ และอยู่ในระดับน้อย ที่ควรปรับปรุงแก้ไขด้านการให้บริการดังนี้

1. ห้องสมุดของโรงเรียนควรปรับปรุงให้มีหนังสือหรือเอกสารสำหรับการเรียน การสอน

2. โรงเรียนควรจัดให้มีบริการใช้ห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ

3. โรงเรียนควรมีการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพ

4. โรงเรียนควรจัดให้มีหนังสืออ่านประกอบ

5. โรงเรียนควรจัดให้มีบริการแนะแนวเพื่อแก้ปัญหาของนักศึกษาด้านต่างๆ

6. มีการใช้อุปกรณ์การสอนและวิธีสอนแบบต่างๆ น้อย

สิทธิพงศ์ สิทธิขจร (2527 : 103 - 111) ได้ศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวสำหรับผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ในจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษา ครูใหญ่ และครู ในโรงเรียนผู้ใหญ่ที่เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ในจังหวัดนครปฐม จากการศึกษาพบว่าโรงเรียนผู้ใหญ่ทั้ง 11 โรง ยังไม่มีการจัดระบบการแนะแนว แต่มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแนะแนวที่โรงเรียนจัดคือ การปฐมนิเทศ อุปสรรคในการจัดกิจกรรมแนะแนวคือ กรมการศึกษานอกโรงเรียนยังไม่มีนโยบายสนับสนุนให้จัดกับการขาดผู้ที่ริเริ่มในการจัด แต่ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าโรงเรียนผู้ใหญ่ควรจัดให้มีบุคลากรแนะแนวไว้ประจำ และบริการแนะแนวที่จำเป็นควรจัดให้แก่นักศึกษามากที่สุดคือ บริการสนเทศ และปัญหาของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านส่วนตัว ด้านการเรียน โดยส่วนรวมค่อนข้างน้อย แต่ปัญหาด้านการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในระดับปานกลาง นอกจากนี้นักศึกษายังมีความต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีขึ้น ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีเรียนให้ได้ผล ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพก่อนออกจากโรงเรียน ต้องการให้โรงเรียนมีบริการข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ และการศึกษาต่ออย่างสม่ำเสมอ และรูปแบบการจัดบริการการแนะแนวที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษา คือโรงเรียนควรจัดให้มีคณะกรรมการการแนะแนวขึ้นตรงต่อครูใหญ่โดย

ครูใหญ่เป็นประธานคณะกรรมการเอง และแบ่งบริการทั้งห้าของบริการแนะแนวให้กรรมการรับผิดชอบกันคนละหนึ่งบริการ หรือสองบริการ

สุพจน์ เชี่ยวชล (2529 : จ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำกลุ่ม และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของอาจารย์ประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2528 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ประจำกลุ่ม เกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของอาจารย์ประจำกลุ่ม ในด้านการวางแผนพบกลุ่ม การแนะแนว การแก้ปัญหากระบวนการกลุ่มด้านการประเมินผลอยู่ในเกณฑ์มาก แต่เมื่อพิจารณาสมรรถภาพเป็นรายการเฉพาะด้าน กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกับอาจารย์ประจำกลุ่มเฉพาะด้านการวางแผนการพบกลุ่ม

สุทธิวรรณ คงสวัสดิ์ (2536 : 63)ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเองในเขตกรุงเทพมหานครพบว่าด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ด้านการให้บริการนักศึกษาซึ่งได้แก่การประชาสัมพันธ์สถานที่รับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน การแนะแนว การบริการห้องสมุด และการออกเอกสารหลักฐานของการศึกษา ส่วนด้านอื่นๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

สุภาพร ศรีธัญญลักษณ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาทางไกล และความต้องการรับบริการแนะแนวจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคเหนือพบว่า ความต้องการรับบริการแนะแนวของนักศึกษาทางไกล คือ ความต้องการรับบริการสนเทศ ความต้องการรับบริการให้คำปรึกษา และความต้องการรับบริการจัดวางตัวบุคคล โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาทางไกลที่มีเพศ ระดับชั้นเรียน และพื้นฐานการศึกษาในระบบโรงเรียนต่างกัน นักศึกษาทางไกลที่อยู่ในเขตของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดในภาคเหนือต่างกัน มีความต้องการรับบริการแนะแนวแตกต่างกัน

2. <u>งานวิจัยในต่างประเทศ</u>

จอร์เจียด (Georgiades. 1966 : 628) ได้ศึกษาปัญหาอุปสรรคและความต้องการในการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาในไซปัส โดยสัมภาษณ์จากคณะครูในโรงเรียนพบว่า อาจารย์ใหญ่หรือผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นตัวจักรสำคัญต่อ

การสนับสนุนและประสานงานระหว่างครูกับเจ้าหน้าที่แนะแนวในโรงเรียนให้ความร่วมมือกันปฏิบัติงานแนะแนวให้ได้ผลดี

ฟอร์ไซท์ (Forsythe. 1972 : 566-567) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ให้คำปรึกษา และนักเรียนที่มีต่อหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา โดยทำการศึกษาที่วิทยาลัยชุมชนรัฐเทนเนสซี่ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความเห็นว่า การให้คำปรึกษาทางด้านการเรียนและการเลือกอาชีพเป็นเรื่องสำคัญที่สุด

แฟรงเคนสไตน์ (Frankenstein. 1983 : 173-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการนักศึกษาด้านต่างๆ ในมหาวิทยาลัยนิวยอร์ค เพื่อพัฒนา และปรับปรุงด้านกิจการนักศึกษาด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการใช้บริการด้านกิจการนักศึกษา ได้แก่ บริการให้คำปรึกษา กระบวนการรับนักศึกษา การให้คำปรึกษาอาชีพ และส่วนตัว ทุนการศึกษา บริการสนเทศ บริการพัฒนานักศึกษา บริการวิจัย และประเมินผลทุนการศึกษา บริการสนเทศ กิจการนักศึกษา ห้องสมุด บริการด้านอาหาร บริการซ่อมบำรุง บริการนักศึกษาภาคค่ำ ผลการวิจัย ครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาให้ความสนใจบริการต่างๆ เหล่านี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ช่วยให้กองกิจการนักศึกษาได้นำข้อมูลมาปรับปรุง และพัฒนาบริการต่างๆ ได้ดีขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าการแนะแนวมีความสำคัญและจำเป็น แต่ยังจัดบริการได้ไม่ครอบคลุมทั้ง 4 บริการ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล ซึ่งการจัดบริการแนะแนวบางกิจกรรมจัดได้มากบางกิจกรรมจัดได้น้อยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ และความต้องการของนักศึกษา ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน

2. นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีอายุต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน

3. นักศึกษาผู้ใหญ่เรียนด้วยตนเองที่มีสถานภาพการศึกษาในระบบโรงเรียน

กับ ที่กำลังศึกษาอยู่นอกระบบโรงเรียนเท่านั้น มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน

4. นักศึกษาผู้ใหญ่เรียนด้วยตนเอง ที่สมัครเป็นนักศึกษาภาคเรียน / ปีการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน

5. นักศึกษาผู้ใหญ่เรียนด้วยตนเองที่มีเหตุผลในการเข้ามาเรียนต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Design) ศึกษาความต้องการของนักศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเองระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาเฉพาะในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ใหม่ และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี จำนวน 1550 คน แยกเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 750 คน และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 800 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาที่สมัครเรียนเป็นนักศึกษา เฉพาะในภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2539 และภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2540 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 94 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 284) ให้ความคลาดเคลื่อนระดับ .10

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 750 คน และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 800 คน

2. สุ่มอย่างง่ายจำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองโดยวิธีการจับฉลากจากนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง โดยคิดเป็นร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่าง

ทั้งหมดคือ ได้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 46 คน และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 48 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 94 คน

ตาราง 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นเรียนจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

ลำดับ	ภาคเรียน / ปีการศึกษา	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	1 / 2539	750	46
2	1 / 2540	800	48
	รวม	1,550	94

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความต้องการของนักศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ซึ่งแบบสอบถามความต้องการบริการแนะแนวประกอบด้วยคำถามความคิดเห็นที่นักศึกษาต้องการให้หน่วยจัดการบริการแนะแนว 4 ด้านคือ ด้านสำรวจข้อมูลตนเอง ด้านให้คำปรึกษา ด้านบริการสนเทศ ด้านการจัดวางตัวบุคคล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการศึกษา ภาคเรียน / ปีการศึกษาที่สมัครเป็นนักศึกษา เหตุผลในการมาเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนด้วยตนเองให้หน่วยจัดการบริการแนะแนว 4 ด้าน คือ ด้านสำรวจข้อมูลตนเอง 9 ข้อ ด้านให้คำปรึกษา 10 ข้อ ด้านบริการสนเทศ 12 ข้อ และด้านการจัดวางตัวบุคคล 9 ข้อ รวมเป็น 40 ข้อมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับโดยกำหนดน้ำหนัก

คะแนนดังนี้

ระดับมาก หมายถึง ความต้องการของนักศึกษาต้องการให้จัดบริการแนะแนวเกิดขึ้นมาก กำหนดคะแนนเป็น 4 คะแนน

ระดับปานกลาง หมายถึง ความต้องการของนักศึกษาต้องการให้จัดบริการแนะแนวเกิดขึ้นปานกลาง กำหนดคะแนนเป็น 3 คะแนน

ระดับน้อย หมายถึง ความต้องการของนักศึกษาต้องการให้จัดบริการแนะแนวเกิดขึ้นน้อย กำหนดคะแนนเป็น 2 คะแนน

ไม่ต้องการ หมายถึง นักศึกษาไม่ต้องการให้จัดบริการแนะแนวเกิดขึ้น กำหนดคะแนนเป็น 1 คะแนน

ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ของความต้องการให้จัดการบริการแนะแนวให้นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอก-โรงเรียนสายสามัญประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าความคิดเห็น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.33 - 4.00 หมายถึง มีความต้องการให้จัดบริการแนะแนวมาก

ค่าเฉลี่ย 2.67 - 3.32 หมายถึง มีความต้องการให้จัดบริการแนะแนวปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 2.00 - 2.66 หมายถึง มีความต้องการให้จัดบริการแนะแนวน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 - 1.99 หมายถึง ไม่ต้องการให้จัดบริการแนะแนว

<u>ตอนที่ 3</u> สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะนอกเหนือจากในแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบเขียนตอบเองอย่างอิสระ

2. <u>การสร้างเครื่องมือ</u>

ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 สร้างแบบสอบถามโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

2.2 สัมภาษณ์บุคคลที่มีประสบการณ์ในจัดดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

2.3 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารและตำรา

2.4 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในข้อ 2.1 - 2.3 มาวิเคราะห์เป็นกรอบการจัดการบริการแนะแนวและข้อคำถามในแบบสอบถาม แล้วสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่ต้องการให้หน่วยจัดฯ จัดบริการแนะแนว

2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจและแก้ไข ทั้งเนื้อหา โครงสร้าง และสำนวนภาษา

2.6 ทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจอีกครั้งแล้วนำไปใช้

2.7 นำการสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 94 คนของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปอธิบายและชี้แจงการตอบแบบสอบถามให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับลงทะเบียนนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง และขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามส่งคืน

3. จำนวนแบบสอบถามที่แจกไป 94 ฉบับได้รับกลับคืน 94 ฉบับ และมีข้อมูลที่สมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และความต้องการของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาแจกแจงความถี่ และนำเสนอเป็นตารางค่าร้อยละ

2. จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลถามความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยใช้ t-test และกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยใช้ F-test ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC 3.1 (Statistical Package for the Social Sciences Version 3.1) แปลความหมายตามเกณฑ์แล้วจัดลำดับ

3. จากแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อมูลความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้จากคำถามปลายเปิดวิเคราะห์โดยการรวบรวมคำตอบที่คล้ายคลึงกันไว้ด้านเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่แล้วหาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิตที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.1 หาอัตราร้อยละใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนชุดของคะแนน

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 77)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าพิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงความถี่ F

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean Square)

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อผลการวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Studentized q-Statistic แบบ Newman Keuls Method(Winer. 1971 : 210-218)

$$q = \frac{\overline{T}\,\text{largest} - \overline{T}\,\text{smallest}}{\sqrt{MS\ \text{error} / n}}$$

เมื่อ q แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

$\overline{T}$ largest แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด

$\overline{T}$ smallest แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด

MS error แทน Mean Square ของความคลาดเคลื่อน (MS)

n แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การแปลความหมายมีความเข้าใจตรงกัน ดังนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ดังนี้

$\overline{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

t แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจงแบบ t (t-distribution)

F แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจงแบบ F (F-distribution)

SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)

MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)

df แทน ขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)

R แทน อันดับที่ (Rank)

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนได้ 4 ระดับ ตามคะแนนที่ได้จากค่าเฉลี่ย ดังนี้

3.33 - 4.00 หมายถึง มีความต้องการให้จัดบริการแนะแนวมาก

2.67 - 3.32 หมายถึง มีความต้องการให้จัดบริการแนะแนวปานกลาง

2.00 - 2.66 หมายถึง มีความต้องการให้จัดบริการแนะแนวน้อย

0.00 - 1.99 หมายถึง ไม่ต้องการให้จัดบริการแนะแนว

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา ภาคเรียน / ปีการศึกษาที่สมัครเข้าเป็นนักศึกษา และ

เหตุผลในการเข้ามาเรียน โดยการเสนอข้อมูลเป็นค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการของการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการจำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อของนักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเอง 94 คน โดยเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับความต้องการการจัดบริการแนะแนว

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้าจำแนกตามตัวแปร ด้านเพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา ภาคเรียน / ปีการศึกษาที่สมัครเป็นนักศึกษา และเหตุผลในการเข้ามาเรียน โดยใช้ t-test และ F-test

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา ภาคเรียน / ปีการศึกษาที่สมัครเข้าเรียน และเหตุผลในการเข้ามาเรียนดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนของนักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	39	41.50
2) หญิง	55	58.50
รวม	94	100.00
2. อายุ		
1) ต่ำกว่า 18 ปี	50	53.20
2) 18 ปีขึ้นไป	44	46.80
รวม	94	100.00
3. สถานภาพทางการศึกษา		
1) กำลังศึกษาในระบบโรงเรียน	49	52.10
2) ศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่านั้น	45	47.90
รวม	94	100.00
4. ภาคเรียน / ปีการศึกษาที่สมัครเป็นนักศึกษา		
1) 1 / 2539	46	48.90
2) 1 / 2540	48	51.10
รวม	94	100.00
5. เหตุผลในการมาเรียน		
1) สนใจเรียนเอง	84	89.40
2) เรียนตามเพื่อน	6	6.40
3) ผู้ปกครองแนะนำ	4	4.30
รวม	94	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี จำนวน 94 คน ประกอบด้วยนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.50 และนักศึกษาผู้ใหญ่

วิธีเรียนด้วยตนเองเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.50 เป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.20 และอายุ 18 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 46.80 เมื่อจำแนกตามสถานภาพทางการศึกษา พบว่า กำลังศึกษาในระบบโรงเรียนมากกว่าศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่านั้นคือ กำลังศึกษาในระบบโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 52.10 และศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่านั้นคิดเป็นร้อยละ 47.90 และเมื่อจำแนกตามภาคเรียน / ปีการศึกษาที่สมัครเป็นนักศึกษา พบว่า นักศึกษาสมัครเรียน ภาคเรียน /ปีการศึกษา 1 / 2539 คิดเป็นร้อยละ 48.90 และ 1 / 2540 คิดเป็นร้อยละ 51.10 สำหรับเหตุผลในการมาเรียนพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองสนใจเรียนเองมีจำนวนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 89.40 รองลงมาคือเรียนตามเพื่อนคิดเป็นร้อยละ 6.40 และผู้ปกครองแนะนำคิดเป็นร้อยละ 4.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการของการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ ของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง จำนวน 94 คนดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ของการจัดบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง รวม 94 คน

การบริการแนะแนว	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความต้องการ	อันดับที่ (R)
1. ด้านสำรวจข้อมูลตนเอง	3.30	0.38	ปานกลาง	1
2. ด้านให้คำปรึกษา	3.19	0.49	ปานกลาง	3
3. ด้านบริการสนเทศ	3.16	0.44	ปานกลาง	4
4. ด้านการจัดวางตัวบุคคล	3.29	0.42	ปานกลาง	2
รวม $\bar{X}$	3.23	0.36	ปานกลาง	-

จากตาราง 3 โดยเฉลี่ยนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองทั้งหมด 94 คน มีความต้องการการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า นักศึกษามีความต้องการในบริการสำรวจข้อมูลตนเอง เป็นอันดับ 1

($\overline{X}$ = 3.30) อันดับ 2 คือการบริการจัดวางตัวบุคคล ($\overline{X}$ = 3.29) อันดับ 3 คือบริการให้คำปรึกษา ($\overline{X}$ = 3.19) และอันดับ 4 คือการบริการสนเทศ ($\overline{X}$ = 3.16)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับความต้องการของการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การบริการสำรวจข้อมูลตนเอง	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	ระดับความต้องการ	อันดับที่ (R)
1	จัดบริการแบบทดสอบความคิดเห็นสร้างสรรค์เพื่อทราบว่าตนมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับใด....	3.16	0.61	ปานกลาง	9
2	จัดบริการแบบสำรวจปัญหาความต้องการระหว่างเรียนเพื่อตรวจสอบว่าตนเองมีปัญหาและความต้องการอะไรบ้าง.....	3.34	0.63	มาก	3
3	จัดบริการแบบทดสอบชีวิตกับงานเพื่อทราบว่าการทำงานและความคาดหวังเกี่ยวกับเรื่องงานของตนเองเป็นอย่างไร.....	3.20	0.84	ปานกลาง	6
4	จัดบริการแบบสำรวจความสนใจในอาชีพเพื่อทราบว่าตนเองมีความสนใจในอาชีพประเภทใด....	3.41	0.63	มาก	2
5	จัดบริการแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลเลือกแผนการเรียน.....	3.63	0.55	มาก	1
6	จัดทำแบบสำรวจความพร้อมเพื่อให้ทราบถึงความพร้อมทางด้านการเรียนสายอาชีพ.....	3.17	0.81	ปานกลาง	8

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	การบริการสำรวจข้อมูลตนเอง	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	ระดับความต้องการ	อันดับที่ (R)
7	การทำแบบทดสอบการรู้จักตนเอง และผู้อื่นเพื่อทราบถึงความสามารถในการปรับตัวกับผู้อื่น.....	3.19	0.68	ปานกลาง	7
8	การทำแบบทดสอบบุคลิกภาพเพื่อทราบถึงการแสดงออกต่อผู้อื่น ทั้งการพูด และกิริยาท่าทาง	3.21	0.68	ปานกลาง	5
9	การทำแบบทดสอบลักษณะนิสัยเพื่อให้ตนเองเห็นแนวโน้มในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดของตน.....	3.29	0.74	ปานกลาง	4
	รวม	3.30	0.32	ปานกลาง	-

จากตาราง 4 โดยเฉลี่ยนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการรับบริการจัดการสำรวจข้อมูลตนเองอันดับมากที่สุดคือ การจัดบริการแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลเลือกแผนการเรียน ($\overline{X}$ = 3.63) รองลงมาคือ จัดบริการสำรวจความสนใจในอาชีพเพื่อทราบว่าตนเองมีความสนใจในอาชีพประเภทใด ($\overline{X}$ = 3.42) อันดับ 3 คือจัดบริการสำรวจปัญหาความต้องการระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบว่าตนเองมีปัญหา และความต้องการอะไรบ้าง($\overline{X}$ = 3.34) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับความต้องการรับบริการพบว่าบริการที่เป็นความต้องการอยู่ในระดับมากคือการจัดบริการแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลเลือกแผนการเรียน จัดบริกรแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เพื่อทราบว่าตนเองมีความสนใจในอาชีพประเภทใด และจัดบริการแบบสำรวจปัญหาความต้องการระหว่างเรียนเพื่อตรวจสอบว่าตนเองมีปัญหา และความต้องการอะไรบ้าง ส่วนบริการด้านอื่นๆ เป็นความต้องการในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับความต้องการของการจัดบริการให้คำปรึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การบริการให้คำปรึกษา	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	ระดับความต้องการ	อันดับที่ (R)
10	การจัดวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ และความถนัดทางการเรียนของท่าน....	3.61	0.64	มาก	3
11	การให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเรียน.....	3.70	0.53	มาก	1
12	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวาง-แผนการศึกษาต่อ.....	3.69	0.57	มาก	2
13	การให้คำปรึกษาในการเลือกอาชีพ	3.32	0.72	ปานกลาง	4
14	การให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสม.....	3.27	0.79	ปานกลาง	5
15	การให้คำปรึกษาปัญหาการปรับตัวเข้ากับบุคคลในครอบครัว.....	2.87	0.81	ปานกลาง	7
16	การให้คำปรึกษาปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลทั่วไป.....	2.95	0.77	ปานกลาง	6
17	การให้คำปรึกษาปัญหาด้านอารมณ์.....	2.87	0.81	ปานกลาง	7
18	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพทางกาย.....	2.84	0.81	ปานกลาง	9
19	การให้คำปรึกษาด้านการใช้จ่ายเงิน.....	2.74	0.82	ปานกลาง	10
	รวม	3.19	0.49	ปานกลาง	-

จากตาราง 5 โดยเฉลี่ยนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการการจัดบริการสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการด้านให้คำปรึกษาในบริการที่เป็นความต้องการอันดับมากที่สุด คือ การให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเรียน ($\overline{X}$ = 3.70) รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาต่อ ($\overline{X}$ = 3.69) อันดับสาม คือ การให้คำปรึกษาก่อนเข้าเรียนเกี่ยวกับการจัดวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ และความถนัดทางการเรียน ($\overline{X}$ = 3.61) ตามลำดับเมื่อพิจารณาระดับความต้องการบริการแนะแนวพบว่าบริการที่เป็นความต้องการอยู่ในระดับมากคือ การให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเรียน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาต่อ และการให้คำปรึกษาก่อนเข้าเรียนเกี่ยวกับการจัดวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ และความถนัดทางการเรียน ส่วนบริการอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับความต้องการของการจัดบริการสนเทศของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การบริการสนเทศ	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	ระดับความต้องการ	อันดับที่ (R)
20	ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดการเรียนวิธีเรียนด้วยตนเอง.....	3.30	0.72	ปานกลาง	3
21	ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี.....	3.57	0.68	มาก	2
22	ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อเมื่อเรียนจบ.....	3.66	0.63	มาก	1
23	ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดอาชีพต่างๆ.....	3.05	0.71	ปานกลาง	9
24	ข้อมูลเกี่ยวกับการรับสมัครงาน.....	3.06	0.64	ปานกลาง	8
25	ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวสอบสัมภาษณ์เข้าทำงาน.....	3.15	0.67	ปานกลาง	4

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	การบริการสนเทศ	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	ระดับความต้องการ	อันดับที่ (R)
26	ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ.....	3.10	0.73	ปานกลาง	6
27	ข้อมูลเกี่ยวกับการวางตัวในสังคม..	3.15	0.66	ปานกลาง	4
28	ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับเพื่อนเพศเดียวกัน.....	2.85	0.69	ปานกลาง	12
29	ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับเพื่อนต่างเพศ.....	2.98	0.73	ปานกลาง	10
30	ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัว.....	2.95	0.82	ปานกลาง	11
31	ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลทั่วไป.....	3.07	0.75	ปานกลาง	7
	รวม	3.16	0.49	ปานกลาง	-

จากตาราง 6 โดยเฉลี่ยนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการการจัดบริการสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.16) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการสนเทศในบริการที่เป็นความต้องการอันดับมากที่สุด คือข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อเมื่อเรียนจบ ($\overline{X}$ = 3.66) รองลงมาคือ ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีเรียนที่ดี ($\overline{X}$ = 3.57) อันดับที่สาม คือข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดการเรียนวิธีเรียนด้วยตนเอง ($\overline{X}$= 3.30) ตามลำดับเมื่อพิจารณาระดับความต้องการบริการแนะแนวพบว่า บริการที่มีความต้องการในระดับมาก คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อเมื่อเรียนจบ และข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดีส่วนบริการด้านอื่นๆ เป็นความต้องการในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับความต้องการของการจัดบริการจัดวางตัวบุคคลของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การบริการจัดวางตัวบุคคล	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	ระดับความต้องการ	อันดับที่ (R)
32	การช่วยเหลือในการเลือกวิชาเรียนที่เหมาะสม.....	3.60	0.53	มาก	1
33	การช่วยเหลือในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว.....	3.56	0.56	มาก	2
34	การช่วยเหลือในการเลือกสถาบันที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว.....	3.50	0.62	มาก	3
35	การช่วยเหลือในการเลือกอาชีพและแหล่งประกอบอาชีพ.....	3.10	0.62	ปานกลาง	7
36	การช่วยเหลือในการจัดหางานพิเศษให้ทำในขณะกำลังศึกษาอยู่...	3.02	0.76	ปานกลาง	9
37	การช่วยเหลือในการจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษา.....	3.05	0.79	ปานกลาง	8
38	การช่วยเหลือในการจัดวันนัดพบกลุ่มเพื่อแนะแนวการศึกษาต่อ.....	3.21	0.77	ปานกลาง	6
39	การช่วยเหลือในการจัดหาแบบทดสอบให้นักศึกษาลองทำ และให้ข้อเสนอแนะอื่นๆเพื่อเตรียมตัวสอบ.....	3.32	0.64	ปานกลาง	4
40	การช่วยเหลือแนะแนวเกี่ยวกับเทคนิคการสัมภาษณ์ และการสมัครงาน.....	3.22	0.70	ปานกลาง	5
	รวม	3.29	0.42	ปานกลาง	-

จากตาราง 7โดยเฉลี่ยนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการการจัดบริการจัดวางตัวบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.29) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการจัดวางตัวบุคคลในบริการที่เป็นความต้องการอันดับมากที่สุด คือ การช่วยเหลือในการเลือกวิชาเรียนที่เหมาะสม ($\overline{X}$ = 3.60) รองลงมา คือการช่วยเหลือในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว ($\overline{X}$ = 3.56) อันดับสาม คือ การช่วยเหลือในการเลือกสถาบันที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว ($\overline{X}$ = 3.50) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับความต้องการบริการแนะแนวพบว่า บริการที่มีความต้องการในระดับมากคือ การช่วยเหลือในการเลือกวิชาเรียนที่เหมาะสมการช่วยเหลือในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว และการช่วยเหลือในการเลือกสถาบันที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว ส่วนบริการอื่นๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ความถี่ของระดับความไม่ต้องการการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง

ข้อ	การจัดบริการแนะแนว	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
	ด้านบริการสำรวจข้อมูลตนเอง		
1	จัดบริการแบบทดสอบชีวิตกับงาน เพื่อทราบว่าการทำงานและความคาดหวังเกี่ยวกับเรื่องงานของตนเป็นอย่างไร.....	4	4.3
2	จัดทำแบบสำรวจความพร้อมเพื่อให้ทราบถึงความพร้อมทางด้านการเรียนสายอาชีพ.....	4	4.3
	ด้านบริการให้คำปรึกษา		
3	การให้คำปรึกษาปัญหาการปรับตัวเข้ากับบุคคลในครอบครัว.....	7	7.4
4	การให้คำปรึกษาด้านการใช้จ่ายเงิน.....	7	7.4
	ด้านบริการสนเทศ		
5	ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัว	7	7.4
	ด้านการจัดวางตัวบุคคล		
6	การช่วยเหลือในการจัดหางานพิเศษให้ทำในขณะกำลังศึกษาอยู่.....	4	4.3
7	การช่วยเหลือในการจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษา....	4	4.3
	รวม	37	-

จากตาราง 8 แสดงว่าในจำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ผู้วิจัยทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง 94 คน พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองไม่ต้องการบริการด้านบริการสำรวจข้อมูลตนเอง ในรายข้อจัดบริการแบบทดสอบชีวิตกับงาน เพื่อทราบว่าการทำงานและความคาดหวังเกี่ยวกับเรื่องงานของตนเป็นอย่างไร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และการทำแบบสำรวจความพร้อมเพื่อให้ทราบถึงความพร้อมทางด้านการเรียนสายอาชีพ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 ด้านบริการให้คำปรึกษา ในรายข้อการให้คำปรึกษาปัญหา

การปรับตัวเข้ากับบุคคลในครอบครัวจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 และการให้คำปรึกษาด้านการใช้จ่ายเงินจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 ด้านบริการสารสนเทศ ในรายข้อของข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัวจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 ด้านการจัดวางตัวบุคคล ในรายข้อของการช่วยเหลือในการจัดหางานพิเศษให้ทำในขณะกำลังศึกษาอยู่จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และการช่วยเหลือในการจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3

<u>ตอนที่ 3</u> ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้าจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถาน-ภาพทางการศึกษา ภาคเรียน / ปีการศึกษาที่สมัครเข้าเรียน และเหตุผลในการเข้ามาเรียนดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามเพศ

การจัดบริการแนะแนว	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สำรวจข้อมูลตนเอง	3.31	0.32	3.30	0.42	.13
2. ให้คำปรึกษา	3.18	0.48	3.19	0.51	.90
3. สนเทศ	3.11	0.41	3.19	0.46	.89
4. จัดวางตัวบุคคล	3.28	0.31	3.29	0.49	.12
รวม	3.22	0.27	3.24	0.41	.29

จากตาราง 9 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน"

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามอายุ

การจัดบริการแนะแนว	ต่ำกว่า 18 ปี		18 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สำรวจข้อมูลตนเอง	3.29	0.39	3.31	0.37	.26
2. ให้คำปรึกษา	3.18	0.54	3.20	0.44	.96
3. สนเทศ	3.18	0.47	3.13	0.40	.33
4. จัดวางตัวบุคคล	3.26	0.42	3.31	0.43	.56
รวม	3.23	0.38	3.22	0.33	.14

จากตาราง 10 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามอายุพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองอายุต่ำกว่า 18 ปี และสูงกว่า 18 ปีขึ้นไปมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน"

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามสถานภาพทางการศึกษา

การจัดบริการแนะแนว	ในระบบ		นอกระบบ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สำรวจข้อมูลตนเอง	3.28	0.38	3.33	0.39	.63
2. ให้คำปรึกษา	3.16	0.53	3.28	0.45	1.19
3. สนเทศ	3.16	0.46	3.15	0.43	.11
4. จัดวางตัวบุคคล	3.25	0.41	3.23	0.44	.22
รวม	3.22	0.37	3.24	0.36	.25

จากตาราง 11 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย ความต้องการของการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามสถานภาพทางการศึกษาพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่เรียนด้วยตนเองที่มีสถานภาพการศึกษาในระบบโรงเรียน กับที่กำลังศึกษาอยู่นอกระบบโรงเรียนเท่านั้น มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน"

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามภาคเรียน / ปีการศึกษาที่สมัครเป็นนักศึกษา

การจัดบริการแนะแนว	ภาคเรียน / ปีการศึกษา				t
	1 / 2539		1 / 2540		
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	
1. สำรวจข้อมูลตนเอง	3.40	0.33	3.21	0.41	2.71 **
2. ให้คำปรึกษา	3.10	0.57	3.26	0.41	1.56
3. สนเทศ	3.13	0.43	3.18	0.45	0.55
4. จัดวางตัวบุคคล	3.31	0.46	3.27	0.38	0.44
รวม	3.23	0.37	3.23	0.36	0.13

จากตาราง 12 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของการจัดบริการแนะแนวจำแนกตาม ภาคเรียน / ปีการศึกษาที่สมัครเป็นนักศึกษาพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่เรียนด้วยตนเองที่สมัครเป็นนักศึกษาภาคเรียน / ปีการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน"

เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า มีบางส่วนที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 1 คือความต้องการบริการสำรวจข้อมูลตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่สมัครเป็นนักศึกษาภาคเรียน1 ปีการศึกษา 2539 และภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2540 มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (t = 2.71)

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับความต้องการของการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามเหตุผลการเข้ามาเรียน

การจัดบริการแนะแนว	เรียนเอง		เรียนตามเพื่อน		ผู้ปกครองแนะนำ	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. สำรวจข้อมูลตนเอง	3.32	0.37	3.11	0.54	3.17	0.39
2. ให้คำปรึกษา	3.17	0.51	3.42	0.34	3.15	0.29
3. สนเทศ	3.15	0.44	3.06	0.56	3.35	0.27
4. จัดวางตัวบุคคล	3.29	0.43	3.39	0.39	3.08	0.11
รวม	3.23	0.36	3.24	0.48	3.28	0.20

จากตาราง 13 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองจำแนกตามสาเหตุการเข้ามาเรียนพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 14 เปรียบเทียบความต้องการของการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามเหตุผลการเข้ามาเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	SM	F
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.33	0.16	1.13
ภายในกลุ่ม	90	13.04	0.14	
รวม	92	13.37		
2. บริการให้คำปรึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.29	0.15	0.59
ภายในกลุ่ม	87	21.41	0.25	
รวม	89	21.70		
3. บริการสนเทศ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.22	0.11	0.56
ภายในกลุ่ม	91	17.68	0.19	
รวม	93	17.90		
4. บริการจัดวางตัวบุคคล				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.23	0.11	0.64
ภายในกลุ่ม	90	15.98	0.18	
รวม	92	16.21		

จากตาราง 14 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของการจัดบริการแนะแนวจำแนกตามสาเหตุการเข้ามาเรียนพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่เข้ามาเรียนเอง เรียนตามเพื่อน และผู้ปกครองแนะนำมีความต้องการการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่เรียนด้วยตนเองที่มีเหตุผลในการเข้ามาเรียนต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน"

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียน-ด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน-ประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

จากการศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว 4 ด้าน คือ ด้านการสำรวจข้อมูลตนเองด้านให้คำปรึกษา ด้านบริการสนเทศ ด้านการจัดวางตัวบุคคลของหน่วยจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์-มนตรีจำนวน 94 คน มีบางท่านให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะมีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยจึงนำมาสรุปรวมไว้ในตารางเดียวกัน ดังนี้

ตาราง 15 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้าน โดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ลำดับ	ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
1	ควรมีอาจารย์ที่ปรึกษาโดยเฉพาะรายวิชา	7	14.58
2	ควรมีการจัดสอนพิเศษในวันหยุด	7	14.58
3	ควรเปิดบริการแนะแนวอย่างจริงจัง	7	14.58
4	ควรมีการปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่ดำเนินการ	7	14.58
5	ต้องการคำปรึกษาในเรื่องระบบเอ็นทรานซ์	6	12.50
6	เป็นสิ่งที่ดีที่มีการสำรวจความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ และควรมีการสำรวจความต้องการของทุกรุ่นทุกปี	6	12.50
7	ควรจัดบริการด้านสนเทศให้มากกว่านี้ เพราะปัจจุบันจัดไม่เพียงพอบางครั้งช้าเกินไป	4	8.33
8	ควรประชาสัมพันธ์เรื่องราวของการศึกษานอกโรงเรียนเป็นระยะๆ พร้อมจัดทำเอกสารแจก	2	4.17
9	จัดอาคารสถานที่สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่การศึกษานอกโรงเรียน และติดเครื่องปรับอากาศด้วย	1	2.08
10	ต้องการให้นักศึกษาผู้ใหญ่การศึกษานอกโรงเรียนมีโอกาสให้มากเท่ากับนักศึกษาภาคปกติ	1	2.08
	รวม	48	100.00

จากตาราง 15 แสดงว่าในจำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ผู้วิจัยทำการศึกษา 94 คน มีนักศึกษาบางท่านได้ให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการแนะแนว 4 ด้านคือ ด้านการสำรวจข้อมูลตนเอง ด้านให้คำปรึกษา ด้านบริการสนเทศ และด้านการจัดวางตัวบุคคล โดยรวบรวมคำตอบที่คล้ายคลึงกันไว้ในข้อเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เรียงลำดับดังนี้

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 ของผู้ที่เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะว่า ต้องการมีอาจารย์ที่ปรึกษาโดยเฉพาะ

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 ของผู้ที่เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดสอนพิเศษในวันหยุด

3. นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 ของผู้ที่เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้เปิดบริการแนะแนวอย่างจริงจัง

4. นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 ของผู้ที่เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่จัดดำเนินการ

5. นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ของผู้ที่เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะว่า ต้องการรับคำปรึกษาในเรื่องระบบเอนทรานซ์

6. นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ของผู้ที่เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะว่า เป็นสิ่งที่ดีที่มีการสำรวจความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ และควรมีการสำรวจความต้องการทุกรุ่นทุกปี

7. นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ของผู้ที่เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะว่า ควรบริการด้านบริการสนเทศให้มากกว่านี้ เพราะปัจจุบันจัดไม่เพียงพอ บางครั้งช้าเกินไป

8. นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ของผู้ที่เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะว่า ควรประชาสัมพันธ์เรื่องราวของ กศน. เป็นระยะๆ พร้อมทั้งจัดทำเอกสารแจก

9. นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 ของผู้ที่เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะว่า ควรจัดอาคารสถานที่สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่การศึกษานอกโรงเรียน และติดเครื่องปรับอากาศด้วย

10. นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 ของผู้ที่เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะว่า อยากให้นักศึกษาผู้ใหญ่การศึกษานอกโรงเรียน มีโอกาสให้มากเท่ากับนักศึกษาภาคปกติ

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ได้สรุปอภิปรายผล และเสนอแนะดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว 4 ด้านคือ ด้านสำรวจข้อมูลตนเอง ด้านให้คำปรึกษา ด้านบริการสนเทศ และด้านการจัดวางตัวบุคคล ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา ภาคเรียน / ปีการศึกษา ที่สมัครเป็นนักศึกษา และเหตุผลในการมาเรียน ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ศึกษาคือ นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สมัครเป็นนักศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 750 คน และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 800 คน รวมทั้งสิ้น 1,550 คน โดยในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 284) ให้

ความคลาดเคลื่อนระดับ .10 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 94 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

1. แบ่งกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเป็น 2 กลุ่มคือ นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 750 คน และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 48 คน

2. สุ่มอย่างง่าย จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองโดยวิธีการจับฉลากจากนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองโดยคิดเป็นร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคือ ได้กลุ่มตัวอย่างจาก นักศึกษาผู้ใหญ่ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 46 คน และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 48 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 94 คน

2. <u>เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง จำนวน 40 ข้อ และประเมินค่า 4 ระดับ ได้นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจ และแก้ไขทั้งเนื้อหาโครงสร้าง และสำนวนภาษาก่อนนำไปใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

3. <u>การเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปอธิบาย และชี้แจงการตอบแบบสอบถามให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับลงทะเบียนนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง และขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามส่งคืน

3. จำนวนแบบสอบถามที่แจกไป 94 ฉบับ ได้รับกลับคืน 94 ฉบับ และมีข้อมูลที่สมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา ภาคเรียน/ปีการศึกษา ที่สมัครเป็นนักศึกษา และเหตุผลในการมาเรียนโดยการหาความถี่และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง เพื่อหาระดับ และลำดับความต้องการรับบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้าน เป็นรายด้านและรายข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และการจัดลำดับ

4.3 เปรียบเทียบความต้องการรับบริการแนะแนวของ นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ตามสถานภาพที่แตกต่างกันโดยใช้ t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ F- test

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการรับบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองโดยการหาค่าร้อยละ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ความต้องการรับบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกบริการ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการจัดวางตัวบุคคล บริการให้คำปรึกษา และบริการสนเทศ ตามลำดับ

1.1 ความต้องการบริการสำรวจข้อมูลตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนนี้อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.30) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อความต้องการที่พบมากเป็นอันดับแรกคือ การจัดบริการแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลเลือกแผนการเรียน ($\overline{X}$=3.63)

1.2 ความต้องการบริการให้คำปรึกษา นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการนี้ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.19) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อความต้องการที่พบมากเป็นอันดับแรกคือ การให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเรียน ($\overline{X}$=3.70)

1.3 ความต้องการบริการสนเทศ นักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการนี้ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.16) แต่พิจารณาเป็นรายข้อที่พบมากเป็นอันดับแรกคือ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อเมื่อเรียนจบ ($\overline{X}$=3.66)

1.4 ความต้องการบริการจัดวางตัวบุคคล นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการนี้ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.29) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อความต้องการที่พบมากเป็นอันดับแรกคือการช่วยเหลือในการเลือกวิชาเรียนที่เหมาะสม ($\overline{X}$=3.60)

2. เปรียบเทียบความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง จำแนกตามตัวแปรด้าน เพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา ภาคเรียน / ปีการศึกษาที่สมัครเป็นนักศึกษา และเหตุผลในการมาเรียน ดังนี้คือ

2.1 นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มี เพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา ภาคเรียน/ปีการศึกษา ที่สมัครเป็นนักศึกษา และเหตุผลในการมาเรียน มีความต้องการทั้ง 4 ด้านพบว่ามีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา และเหตุผลในการมาเรียน มีความต้องการรับบริการแนะแนว เมื่อเปรียบเทียบแต่ละบริการพบว่ามีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่สมัครเป็นนักศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 เมื่อเปรียบเทียบแต่ละบริการพบว่ามีความต้องการบริการสำรวจข้อมูลตนเองได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (t=2.71) สำหรับบริการให้คำปรึกษา การบริการสนเทศและบริการจัดวางตัวบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการรับบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง พบว่ามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ 4 รายการที่เป็นความต้องการอันดับแรกมีดังนี้ คือ ควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะ ควรมีการจัดสอนพิเศษในวันหยุด ควรจัดให้มีบริการแนะแนวอย่างจริงจัง และควรปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ซึ่งแต่ละรายการคิดเป็นร้อยละ 14.58 ของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั้งหมด

อภิปรายผล

1. <u>ความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว 4 ด้านบริการ</u> ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 94 คนมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้านบริการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาลำดับคะแนนเฉลี่ยที่นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการแนะแนวจากมากไปหาน้อยเรียงลำดับดังนี้คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง การจัดวางตัวบุคคล การให้คำปรึกษา และบริการสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ มณีรัตน์ ศิริสุโขตม. (2535 : 75) พบว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้านบริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางทุกบริการ และเห็นว่าบริการสำรวจข้อมูลตนเองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะมนุษย์ต้องการรู้จักตนเองเพื่อให้เข้าใจตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตด้านต่างๆได้อย่างเหมาะสม การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองจึงเป็นกิจกรรมที่ผู้รับบริการแนะแนวจะรู้จักตนเอง รู้ความถนัดรู้ความสามารถ และสติปัญญาของตนเอง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการจัดบริการแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนเป็นความต้องการที่อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.63) อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองต้องเลือกสมัครเรียนได้เฉพาะแผน ก แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นแผนการเรียนที่ส่งเสริมโอกาสการศึกษาต่อเนื่อง และเตรียมพร้อมของผู้เรียนโดยให้มีความรู้พื้นฐานด้านวิชาการเพียงพอต่อการสอบแข่งขันหรือศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2540 : 28) นอกจากนี้การประเมินผลการเรียนวิธีเรียนด้วยตนเองไม่มีการสอบระหว่างภาคเรียนพิจารณาตัดสินโดยใช้คะแนนสอบปลายภาคเพียงอย่างเดียวและผลการสอบจะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ดังนั้นนักศึกษาจึงจะต้องเลือกแผนการเรียนให้สอดคล้องความต้องการที่จะศึกษาต่อตาม ความถนัดของนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 สาย คือ คณิต-วิทย์ ศิลป์-คำนวณ ศิลป์-ภาษาและสายทั่วไป (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2540 : 19) สอดคล้องกับการแนะแนวเข้าสู่แผนการเรียนที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดแนวทางและวิธีการแนะแนวก่อนจัดนักศึกษาเข้าสู่แผนการเรียนทั้ง 3 แผนไว้ดังนี้คือ ควรดูผลการเรียนของนักศึกษาจากระเบียนแสดงผลการเรียน ใช้ข้อสอบตรวจสอบพื้นฐานความรู้ในหมวดวิชาต่างๆ และใช้วิธีสอบวัดความถนัดทางการเรียน(กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2540 : 29) จากผลการวิจัยของวารีทิพย์ อินบัว (2535 : 293) ที่พบว่าความต้องการด้านบริการแนะแนวนั้นนักศึกษาทางไกลมีความต้องการบริการแนะแนวการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นๆทั่วไป

นอกจากนั้นปรัชญาแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนยังให้ความสำคัญต่อคน และพฤติกรรมความต้องการของคนเป็นหลักเป้าหมายปลายทางของงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนอยู่ที่ การช่วยให้บุคคลช่วยตนเองยอมรับตนเองและพึ่งตนเองได้ สามารถเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างฉลาด และสามารถปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข(กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 4)

ความต้องการรับบริการแนะแนวของนักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเอง เป็นอันดับสองคือ การจัดวางบุคคล ซึ่งผลการวิจัยมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของมณีรัตน์ ศิริสุโขดม (2535 : 75) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง ซึ่งการบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการแนะแนวที่นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า เป็นบริการแนะแนวที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอันดับสองรองจากบริการสำรวจข้อมูลตนเองและจากผลการวิจัยของสุภาพร ศรีธัญญลักษณ์ (2536 : 89) ที่ศึกษาปัญหาของนักศึกษาทางไกล และความต้องการรับบริการแนะแนวจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคเหนือพบว่านักศึกษาทางไกลมีความต้องการรับบริการแนะแนว ได้แก่ การบริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และการวางตัวบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการรับบริการจัดวางตัวบุคคล อยู่ในระดับมากกว่าบริการอื่น ๆ สำหรับความต้องการเป็นรายข้อการวิจัยครั้งนี้พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับ ปานกลาง ถึงระดับมาก โดยการช่วยเหลือในการเลือกวิชาที่เหมาะสม ($\overline{X}$=3.60) การช่วยเหลือในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว ($\overline{X}$=3.56) และการช่วยเหลือในการเลือกสถาบันที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว ($\overline{X}$=3.50) อยู่ในระดับมากนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเพราะในปัจจุบันสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็วจึงทำให้ทุกคนต้องพยายามปรับตัว และพัฒนาตัวเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างยั่งยืน และมีความสุข ดังนั้นเมื่อสภาพการจัดการศึกษาของการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยใช้แผนการเรียนโดยเฉพาะแผน ก แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีความพร้อมด้านวิชาการโดยมีหลักการเพื่อเน้นการศึกษามุ่งยกระดับ และขยายโอกาสพัฒนาคุณภาพและพื้นฐานความรู้ทางวิชาการ ให้เพียงพอในการแข่งขันศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ และสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ (กรมการศึกษานอก

โรงเรียน. 2540 : 5) ดังนั้นนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองจึงมีความต้องการที่จะให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี จัดบริการจัดวางตัวบุคคล โดยเฉพาะจากผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการช่วยเหลือในการเลือกวิชาที่เหมาะสม การช่วยเหลือในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว และการช่วยเหลือในการเลือกสถาบันที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริการแนะแนวนั้นเป็นวิธีการใหม่ที่จะช่วยเหลือบุคคลในด้านต่างๆ (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2529 : 2) ให้ตัดสินใจได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง มีความต้องการให้คำปรึกษาอยู่ในอันดับสามและบริการสนเทศเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมณีรัตน์ ศิริสุโขดม (2534 : 77) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่านักศึกษาทางไกลเคยได้รับและมีความต้องการให้คำปรึกษามากที่สุด แต่เห็นว่าบริการให้คำปรึกษานำไปใช้ประโยชน์ได้น้อยที่สุด โดยให้เหตุผลว่าการบริการให้คำปรึกษานั้นมีข้อจำกัด ที่นักศึกษาไม่เข้าใจการบริกรให้คำปรึกษา เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนหรือปัญหาอื่นๆ มักจะปรึกษาครูประจำกลุ่ม หรืออาจเป็นเพราะไม่มีเวลา และมีหน้าที่รับผิดชอบหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว เป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาซึ่งอยู่ห่างไกลไม่ค่อยมีโอกาสได้รับความรู้อะไร ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 38) และจากการวิจัยครั้งนี้พบว่านักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการให้คำปรึกษามากกว่าบริการสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีส่วนใหญ่อาศัย และใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลซึ่งสามารถติดตามข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดในเรื่องต่างๆได้ด้วยตนเอง และในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 นี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้เริ่มใช้แผนการเรียนตามหลักสูตรที่กำหนดการจัดการเรียนการสอนโดยมีแนวทางการจัด โดยใช้แผนการเรียนการสอน 3 แผน คือแผน ก แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ แผน ข แผนการเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และแผน ค แผนการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพโดยเฉพาะเมื่อนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนด้วยตนเองมุ่งเน้น ให้เลือกแผน ก แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อเพียงแผนเดียวเท่านั้น และมีจุดเน้นเรื่อง

คุณภาพและพื้นฐานความรู้ทางวิชาการให้มีเพียงพอที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จึงน่าเป็นสาเหตุสำคัญที่นักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการบริการให้คำปรึกษามากกว่าบริการสนเทศ และจากผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบอีกว่าความต้องการบริการให้คำปรึกษาของนักศึกษาการศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเอง ที่สมัครเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ซึ่งเรียนตามหลักสูตรเดิมกับนักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองที่สมัครเป็นนักศึกษาใหม่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ที่เรียนในหลักสูตรที่มีการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนโดยใช้แผนการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาความต้องการรายข้อรวมด้าน พบว่า ความต้องการสูงสุดเป็นอันดับแรก คือการให้คำปรึกษาด้านการเรียน อันดับสองคือการให้คำปรึกษาเรื่องการวางแผนการศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับ นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2522 :จ) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษามีความต้องการให้โรงเรียนผู้ใหญ่จัดบริการแนะแนวทางการศึกษาต่อหรือการแนะแนวอาชีพ และสอดคล้องกับฟอไซท์ (Forsythe. 1972 :566-567) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ให้คำปรึกษา และนักเรียนที่มีต่อหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าการให้คำปรึกษาด้านการเรียน และการเลือกอาชีพเป็นเรื่องสำคัญที่สุด นอกจากนั้น สิทธิพงศ์ สิทธิขจร (2527 : 109-111) ได้ศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวสำหรับผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ในจังหวัดนครปฐม พบว่านักศึกษาต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีเรียนให้ได้ผลต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพก่อนออกจากโรงเรียน

จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรโดยกำหนดเป็นแผนการเรียน การทดสอบ ความถนัดการเรียนของแต่ละบุคคล และการช่วยเหลือในการเลือกวิชาที่เหมาะสม เลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อ เลือกสถาบันที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วตลอดจนการให้คำปรึกษาด้านการเรียนและการวางแผนการเรียนเหล่านี้เป็นสัญญาณบอกให้ทราบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่สมัครเรียนวิธีเรียนด้วยตนเองนั้นมีความตั้งใจจริงในการศึกษาต่อและต้องการให้หน่วยจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจัดบริการในเรื่องเหล่านี้เป็นอันดับแรก และจริงจัง

2. <u>เปรียบเทียบความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญประเภทบุคคลภายนอก</u>

โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

2.1 นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการบริการแนะแนว โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 คือนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวต่างกันแต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ศรีธัญญลักษณ์ (2536 : 90) ที่ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาทางไกล และความต้องการรับบริการแนะแนวจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคเหนือ พบว่าความต้องการรับบริการแนะแนวโดยส่วนรวมของนักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกันโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของฟาริดา ประธาน (2533 : 78) ที่สำรวจความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาเพศชาย และหญิงมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ คือ การสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล ไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญทางเทคโนโลยีต่างๆ ทำให้ทุกคนต่างประสบกับสภาพปัญหาไม่ว่าจะเป็นหญิง หรือชายจึงจำเป็นต้องมีความรู้เพียงพอในการปรับตัวที่จะเผชิญต่อสภาพปัญหา และพัฒนาตัวเองเหมือนๆ กัน ดังนั้นนักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองทั้งเพศชาย และเพศหญิงจึงมีความต้องการบริการแนะแนวไม่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

2.2 นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีอายุต่างกันมีความต้องการรับบริการแนะแนวโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 คือนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับ การจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับมณีรัตน์ ศิริสุโขดม (2535 : 80)ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคเหนือ พบว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ คือการจัดสำรวจข้อมูลตนเอง การจัดบริการให้คำปรึกษา การจัดบริการสนเทศ การจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่แตกต่างกัน นั่นคืออายุที่แตกต่างกันมีความต้องการบริการแนะแนว และคิดเห็นว่าบริการแนะแนวนั้นนำไปใช้ประโยชน์ได้ซึ่งเป็นความสอดคล้องทำนองเดียวกัน และ

สอดคล้องกับ คาร์ และ โจเซฟ (Karr and Joseph. 1967 : 6424-A) ที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อบริการแนะแนวในสหรัฐอเมริกา พบข้อสรุปว่า บริการแนะแนวมีความจำเป็นแก่นักศึกษาผู้ใหญ่ทุกวัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ใหญ่ต่างก็มีความต้องการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว ให้มีระดับการศึกษาสูงขึ้นและมีความรู้ช่วยให้มีวิสัยทัศน์ และยกระดับฐานะของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเชียรศรี วิวิธศิริ (2527 : 160) ที่กล่าวว่า ความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยทั่วไปมีความต้องการ 3 ประการคือ ต้องการรู้จักตนเอง ต้องการประสบความสำเร็จ และต้องการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นซึ่ง สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (2526 : 4) ได้กล่าวว่า ความต้องการผู้ใหญ่ที่สำคัญคือความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ คือความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการขั้นสูงสุดของมาสโลว์ (สมพงษ์ เกษมสิน. 2521 : 245 : อ้างอิงมาจาก Maslow. N.d.) ด้วยเหตุนี้นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกัน จึงมีความต้องการบริการแนะแนวไม่แตกต่างกัน

3. <u>สถานภาพทางการศึกษา</u> จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่กำลังศึกษาในระบบโรงเรียนกับที่ศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่านั้นมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 คือนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีสถานภาพการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวต่างกัน แต่สอดคล้องกับสุภาพร ศรีธัญญลักษณ์ (2536 : 92) ที่ศึกษาปัญหาของนักศึกษาทางไกล และความต้องการรับบริการแนะแนวจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคเหนือ พบว่านักศึกษาทางไกลที่มีพื้นฐานการศึกษาในระบบโรงเรียนต่างกันมีความต้องการรับบริการแนะแนวโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของฟาริดา ประธาน (2533 : 100) ได้สำรวจความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายมีความต้องการบริการแนะแนวไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่าเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่ที่สมัครเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นต่างก็มีความตั้งใจที่จะสมัครใจมาเรียนเองอย่างเช่นในการวิจัยครั้งนี้พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่นั้นสมัครใจเรียนเอง ซึ่งย่อมแสดงให้เห็นว่านักศึกษาผู้ใหญ่จะมีสถานภาพการศึกษาเช่นไรต่างก็มีความต้องการและมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือเพื่อเพิ่มพูนความรู้และยกระดับการศึกษาโดยการเข้าศึกษาต่อ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามที่ตนต้องการจึงมีความต้องการบริการแนะแนวไม่แตกต่าง

กันศึกษาในระบบโรงเรียนต่างกันมีความต้องการรับบริการแนะแนวโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ งานวิจัยของฟาริดา ประธาน (2533 : 100) ได้สำรวจความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายมีความต้องการบริการแนะแนวไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่าเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่ที่สมัครเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นต่างก็มีความตั้งใจที่จะสมัครใจมาเรียนเองซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ก็พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ร้อยละ 89.40 สมัครใจเรียนเอง ย่อมแสดงให้เห็นได้ว่านักศึกษาผู้ใหญ่จะมีสถานภาพทางการศึกษาต่างกัน แต่มีความต้องการ และมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ เพื่อเพิ่มความรู้ และยกระดับการศึกษา โดยการเข้าศึกษาต่อ เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามที่ตนมีความต้องการ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้นักศึกษาที่มีสถานภาพต่างกันจึงมีความต้องการบริการแนะแนวไม่แตกต่างกัน

4. <u>ภาคเรียน/ปีการศึกษา ที่สมัครเป็นนักศึกษา</u> จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่สมัครเป็นนักศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 มีความต้องการบริการแนะแนวโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่สมัครเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 กับภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 พบว่าบริการสำรวจข้อมูลตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .01 (2.71) บริการสำหรับให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการสนเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่สมัครเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 นั้นมีความต้องการบริการด้านสำรวจข้อมูลตนเองมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่สมัครนักศึกษาผู้ใหญ่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่สมัครเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 มีประสบการณ์ในการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง และการที่นักศึกษาสมัครเข้ามาเรียนเพราะมีความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะนักศึกษาที่เลือกเรียนในสายสามัญก็เพื่อมุ่งหวังที่จะยกระดับทางการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพของตนต่อไปดังนั้นนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่สมัครนักศึกษาผู้ใหญ่ภาคเรียนที่1ปีการศึกษา 2539 จึงเห็นว่าการบริการแนะแนวเป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะบริการสำรวจข้อมูลตนเองนั้น

จะช่วยให้นักศึกษาทุกคนเริ่มต้นเรียนโดยเฉพาะการเลือกแผนการเรียนตามความถนัดทางการเรียนของนักศึกษา และทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนได้

นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองนั้นย่อมมีความต้องการความสำเร็จในการเรียนซึ่งสอดคล้องกับ ลินด์เกรน (Lindgren. 1967 : 31-34) กล่าวว่า บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความทะเยอทะยาน มีการแข่งขัน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น และเป็นรากฐานของความต้องการ ซึ่งความต้องการดังกล่าวเปรียบได้กับความต้องการขั้น Self- Actualization ของมาสโลว์ คือตระหนักในความสามารถแห่งตน มีความเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านความสามารถ ความถนัด รวมทั้งศักยภาพ อื่นๆ และมีความปรารถนาพอที่จะใช้ความสามารถและศักยภาพอย่างเต็มที่ วัชรี ทรัพย์มี (2531 : 5-7) กล่าวว่าเนื่องจากปัจจุบันหลักสูตรในโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการความถนัด และความสนใจของผู้เรียน บริการแนะแนวจึงมีความจำเป็นในการช่วยนักเรียน เกี่ยวกับการเลือกแผนการเรียนและสายการเรียนให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

เมื่อพิจารณาการบริการให้คำปรึกษาพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่สมัครเป็นนักศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 กับภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่าการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ค้นพบตัวเอง และตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยมีผู้ให้คำปรึกษาคอยช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับลีวิส (Lewis.1970 : 10) กล่าวว่าการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งบุคคลผู้ประสบปัญหา ได้รับความช่วยเหลือ เพื่อให้เกิดความรู้และมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์มากขึ้น ด้วยการปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูล เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้รับบริการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตทั้งส่วนที่เกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสถิต วงศ์สรรค์ (2527 : 256) กล่าวว่า ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียน การเงิน การเลือกอาชีพ และปัญหาส่วนตัว และสังคม

เมื่อพิจารณาบริการจัดวางตัวบุคคล และบริการสนเทศ นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่สมัครเป็นนักศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 กับ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ที่มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะบริการทั้งสอง เป็นความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเรียนใน

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 หรือภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 และบริการจัดวางตัวบุคคล และบริการสนเทศ จะช่วยให้นักศึกษาผู้ใหญ่เหล่านี้ได้พัฒนาถึงขั้นสูงสุดของความต้องการของนักศึกษาแต่ละคนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ฟาริดา ประธาน (2533 : 22) ที่สำรวจความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และกล่าวว่า การจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการเพื่อช่วยผู้เรียน เกี่ยวกับการเลือกแนวทางในสถานศึกษา ทำให้สามารถใช้โอกาสที่ตนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ในด้านส่วนตัว และสังคม สำหรับบริการสนเทศ เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อรวบรวม และนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาให้ได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่างๆซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในด้านการศึกษาและอาชีพการปฏิบัติตนในสังคมและสภาพการณ์ปัจจุบัน

5. <u>เหตุผลในการมาเรียน</u> จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีเหตุผลในการมาเรียนต่างกันคือ สนใจสมัครเข้าเรียนเอง เรียนตามเพื่อนและผู้ปกครองแนะนำ มีความต้องการบริการแนะแนวโดยรวม และรายบริการอยู่ในระดับปานกลาง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่สมัครใจเข้าเรียนเองคิดเป็นร้อยละ 89.40 อาจพิจารณาได้ว่า เมื่อนักศึกษาผู้ใหญ่เหล่านี้ต้องการคุณภาพชีวิต และศักยภาพของตนไม่ว่าจะเข้ามาเรียนด้วยเหตุผลใดก็ตามมีความต้องการบริการแนะแนวอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับ เชียรศรี วิวิธศิริ (2527 : 160) กล่าวว่าผู้ใหญ่ที่เข้ามาร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยทั่วไป จะมีความต้องการหลัก 3 ประการได้แก่ความต้องการที่จะรู้จักหรือตระหนักในตนเอง ต้องการที่จะประสบความสำเร็จ และต้องการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น และสมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (2526 : 47) กล่าวว่า ความต้องการของผู้ใหญ่ที่สำคัญ คือความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ทุกคน ได้แก่ความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงสุด

6.<u>ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว</u> จากการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองมีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการการบริการแนะแนวมากเป็นอันดับแรก 4 รายการ คือ ควรมีอาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะ ควรจัดสอนพิเศษในวันหยุด ควรเปิดบริการแนะแนวอย่างจริงจัง ควรมีการปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่ดำเนินการทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2530 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยจัดทำเป็นแผนการเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัฒน์ และเพื่อ

ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพของคน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2540 : 2) และโดยเฉพาะนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองทุกคนต้องเลือกเรียนได้เฉพาะแผน ก แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ และมีการประเมินผลการเรียนโดยคิดจากคะแนนสอบของแต่ละวิชาซึ่งต้องมีคะแนนของแต่ละวิชาต่ำกว่า ร้อยละ 50 จึงอาจเป็นสาเหตุที่นักศึกษามีความต้องการเน้นหนักในด้านวิชาเพื่อการศึกษาต่อ และบริการแนะแนวอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการบริการแนะแนวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกบริการดังนี้ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการจัดวางตัวบุคคล บริการให้คำปรึกษา และบริการสารสนเทศ ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางในการจัดบริการแนะแนวดังนี้

ก. <u>ข้อเสนอแนะทั่วไป</u>

1. ผู้บริหารหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ควรพิจารณาปรับ และจัดบริการแนะแนวให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองให้เป็นไปตามความต้องการของนักศึกษา คือ จัดให้มีการบริการสำรวจข้อมูลตนเองก่อนเป็นอันดับแรก บริการจัดวางตัวบุคคล บริการให้คำปรึกษา และบริการสนเทศ ตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองได้สำรวจความถนัด ความต้องการ และความสนใจที่แท้จริง ตลอดจนเป้าหมายของการเข้าศึกษาครั้งนี้ เพื่อการวางแผนอนาคตของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีควรจัดอบรม หรือสัมมนาเจ้าหน้าที่ เพื่อจัดเตรียมเอกสาร และรูปแบบในการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้าน โดยพิจารณาดำเนินการจากความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่เป็นรายข้อที่นักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และเป็นอันดับแรกก่อน ดังนี้ คือ

ด้านบริการสำรวจข้อมูลตนเอง ให้พิจารณาดำเนินการบริการแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลเลือกแผนการเรียน ซึ่งเป็นรายข้อที่มีความต้องการเป็นอันดับแรกของด้านนี้

ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ให้พิจารณาดำเนินการจัดบริการ

ช่วยเหลือในการเลือกวิชาเรียนที่เหมาะสม ซึ่งเป็นรายข้อที่ เป็นความต้องการเป็นดันดับแรกของด้านนี้

ด้านบริการให้คำปรึกษา ให้พิจารณาดำเนินการให้คำปรึกษาด้านการเรียนซึ่งเป็นรายข้อที่ เป็นความต้องการเป็นดันดับแรกของด้านนี้

ด้านบริการสนเทศ ให้พิจารณาดำเนินการจัดบริการข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อเมื่อจบ ซึ่งเป็นรายข้อที่ เป็นความต้องการเป็นดันดับแรกของด้านนี้

3. จากความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้าน พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ต้องการให้ดำเนินการจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะรายวิชา ควรมีการจัดสอนพิเศษในวันหยุด ควรเปิดบริการแนะแนวอย่างจริงจัง และควรมีการปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ความต้องการความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองได้เสนอไว้นั้น หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ควรพิจารณาดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ที่มีเป้าประสงค์มุ่งเน้นที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สามารถให้บริการแนะแนวกับนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข. <u>ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป</u>

1. ควรจะศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวตามความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง หน่วยจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

2. ควรมีการสำรวจความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้านโดยใช้แบบการสัมภาษณ์ เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่เป็นความต้องการ และข้อเสนอแนะที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

3. ควรจะได้มีการเพิ่มตัวแปรอิสระ คือ พื้นฐานการศึกษาที่มาจากในระบบโรงเรียน กับพื้นฐานการศึกษาที่มาจากนอกระบบโรงเรียน ว่ามีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา,ดร. "สัมภาษณ์รองอธิบดีเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนเชิงรุก," จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. 4(2) : 1; กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2534.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน,กรม. การแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ฝ่ายแนะแนวหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2534. อัดสำเนาการทหารผ่านศึก, 2529.

_____ การแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : องค์การทหารผ่านศึก, 2529.

_____ . ตามมติการสัมนาเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง(สอบเทียบ) ที่ประชุมอธิบดี. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535.

_____ . คู่มือดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.ก

_____ . คู่มือดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2540.

_____ .คู่มือนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

_____ . คู่มือนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หลักสูตรพุทธศักราช 2530 ทั้ง 3 วิธีเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.ข

_____ .คู่มือแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2531.ก

_____ . นโยบายกรมการศึกษานอกโรงเรียนประจำปีงบประมาณ 2533. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน,2532. อัดสำเนา

_____ . แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ติดตามคำตอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 ทั้งสามวิธีเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.ข

_____. แนวทางการจัดศูนย์แนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.ค

การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. บันทึกข้อความ ที่ ศธ 1109/223 เรื่องการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2532.

_____. "ประวัติกรมการศึกษานอกโรงเรียน," ใน 9 ปีกรมการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.จ

_____. รูปแบบการให้บริการข่าวสารข้อมูลแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2531.ฉ

_____. สถิติการศึกษานอกโรงเรียน ปีงบประมาณ 2531. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531.ช

การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก, ศูนย์. อดีตถึงปัจจุบันการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2534.

การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง,ศูนย์. คู่มือดำเนินการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง, ม.ป.ป.

คมเพชร ฉัตรศุภกุล. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

_____. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.

_____. "การแนะแนวในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน," จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. 2(1) : 2 ; ตุลาคม-พฤศจิกายน 2531.

จรัญ สุขก้องวารี. การศึกษาปัญหาในการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

ชาติชาตรี โยสีดา. "การแนะแนวชาวบ้าน," จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. 4(3) : 7 ; มิถุนายน-กันยายน 2534.

ชิดชม กาญจนโชติ เกษม สุดหอม และเอนกกุล กรีแสง. การแนะแนวเบื้องต้น. พิษณุโลก : วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก, 2514.

เชียรศรี วิวิธศิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

ดวงเดือน พิศาลบุตร. การแนะแนว. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์, 2523.

ทองอยู่ แก้วไทรฮะ. "ฝากไว้กับหัวใจ บันทึก 10 ประการ สำหรับผู้บริหารในการทำงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน," ในรวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน. หน้า 256. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

ทองเรียน อมรัชกุล และคนอื่นๆ. หลักการแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิฆเณศ, 2528.

นภา พงศ์พิพัฒน์. "งานแนะแนวของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องเป็นระบบเปิด คือเปิดกว้างให้มีข้อมูลให้มากและให้เขาตัดสินใจด้วยตัวของเขาเอง," จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. 2(5) : 2 ; มิถุนายน-กรกฎาคม 2532.

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ผกา บุญเรือง. การแนะแนวเบื้องต้น. ชลบุรี : ภาควิชาจิตวิทยาและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน. 2528.

พรรณี เกษกมล. ผลของการเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง(สอบเทียบ) ขณะเรียนในระบบโรงเรียนต่อการปรับตัว การควบคุมตนเอง การตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

ฟาริดา ประธาน. การสำรวจความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

มณีรัตน์ ศิริสุโขดม. การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง.

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

มันทนา สุดประเสริฐ. แนวทางการบริหารการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายวิธีเรียนด้วยตนเอง ในทัศนะของผู้บริหารหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.

รัตนา พุ่มไพศาล. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2524.

วรรณี อารมย์สุข. ปัญหาและความต้องการเพื่อการจัดบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.

วัชรี ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

วารีทิพย์ อินบัว. การศึกษาปัญหาและความต้องการการบริการของศูนย์การเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออก. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา

วิรัช กมุทมาศ. "การแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน," ในรวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน. หน้า 256. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

ศึกษาธิการ,กระทรวง. คำสั่งที่ กศน. 536/2526 เรื่อง กำหนดสถานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2526.

สถิต วงศ์สวรรค์. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2527.

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. "การแนะแนว," วราสารสารานุกรมศึกษาศาสตร์. 1(1) : 12 ; กรกฎาคม-กันยายน 2528.

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่ : ลานนาการพิมพ์, 2526.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารบุคคลแผนใหม่. ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

สิทธิพงศ์ สิทธิขจร. รูปแบบการจัดบริการแนะแนวสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2527. อัดสำเนา.

สุโขทัยธรรมาธิราช,มหาวิทยาลัย. การจัดการศึกษานอกระบบ. เอกสารการสอนหน่วยที่ 9-15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2527.

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, ม.ป.ป.

สุทธิวรรณ คงสวัสดิ์. ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

สุนทร สุนันท์ชัย. โครงการจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์. 2529. อัดสำเนา.

สุพจน์ เชี่ยวชล. ความคิดเห็นของผู้บริหารอาจารย์ประจำกลุ่มและนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของอาจารย์ประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

สุภาพร ศรีธัญญลักษณ์. ปัญญหาของนักศึกษาทางไกลและความต้องการรับบริการแนะแนวจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

สุรัฐ ศิลปอนันต์. "สัมภาษณ์พิเศษอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับงานแนะแนว," จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. 4(1) : 1 ; ตุลาคม 2533 - มกราคม 2534.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้วัยผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

อนนต์ อนันตรังสี. หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2521.

อุษณีย์ เย็นสบาย. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2533.

อุดม เชยกีวงศ์. ความรู้เกี่ยวกับงาน "ศมน" การศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. กรุงเทพฯ ; สำนักพิมพ์บรรณากิจ, 2529.

Downing, Lester N. Guidance and Counseling Service, An Introduction. New York : MaGraw-Hill Book Company, 1968.

Frankenstein, Jason Albert. "Student Services for Adults at the City University of New York, " Dissertation Abtrcts International. 44 : 1703-A; December, 1983.

Forsythe, Jack Norman. "Student and Counselor Perception of Couselor Function in Tennessee Community College," Diddertation Abstracts International. 32 : 566-A ; August, 1972.

Georgiacles, Zenon E. "Establishment of Guidence Service in Developing Dountries with special Emphasis on Programe for the Secondary School in Cyprus," Dissertation Abtracts. 27 : 620A; September, 1966

Horance, English B. And Ava Champney English. A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psycho- Analytical Terms. London : Longmans, Green and Co., 1970.

Kar, John and Joseph. "Mating the Changing Needs of Adults Through Education Programs and Service," Dissertation Abstracts International. 39(10) : 6429-A ; 1976.

Lewis, Edwin C. The Psychology of Counseling New York : Holk Rinchart and Wonston, Inc., 1970

Lindgren, Henoy.C. Education Psychology in Classroom. 3rd ed. New York : John Welley & Sons, Inc., 1967.

Maslow, Abraham Herold. Motivation and Personality. 2nd ed. New York : Harper and Row, 1970.

Miller, Carroll H. Guidance Services. New York : Harper and Row, 1971.

Winer, B.J Statistical Principles in Experimental Desidn. New York : Mcgraw-Hill Book Company, 1971.

Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 3 rd ed. New York : Harper and Row, 1969.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว
ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง ในการจัดบริการแนะแนว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับความต้องการในการจัดบริการแนะแนว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง [ ] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

[ ] ชาย [ ] หญิง

2. อายุ

[ ] ต่ำกว่า 18 ปี [ ] สูงกว่า 18 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการศึกษา

[ ] กำลังศึกษาในระบบโรงเรียน [ ] ศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่านั้น

4. ภาคเรียน / ปีการศึกษา ที่สมัครเป็นนักศึกษา

[ ] 1 / 2539 [ ] 1 / 2540

5. เหตุผลในการมาเรียน

[ ] สนใจเรียนเอง [ ] เรียนตามเพื่อน

[ ] ผู้ปกครองแนะนำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเอง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษาประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียน สุรศักดิ์มนตรี

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความทีละข้อ และใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องคำถามที่แสดงน้ำหนักของความต้องการ คือ มาก ปานกลาง น้อย ไม่ต้องการ ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความต้องการของท่าน ดังนี้

มาก หมายถึง ท่านมีความต้องการรับบริการแนะแนวในเรื่องนี้มาก
ปานกลาง หมายถึง ท่านมีความต้องการรับบริการแนะแนวในเรื่องนี้ปานกลาง
น้อย หมายถึง ท่านมีความต้องการรับบริการแนะแนวในเรื่องนี้น้อย
ไม่ต้องการ หมายถึง ท่านไม่มีความต้องการรับบริการแนะแนวในเรื่องนี้

ข้อ	ความต้องการรับบริการแนะแนว	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
1	จัดบริการแบบทดสอบความคิดเห็นสร้างสรรค์ เพื่อทราบว่าตนมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับใด.....	.....	.....	.....	.....
2	จัดบริการแบบสำรวจปัญหา ความต้องการระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบว่าตนเองมีปัญหาและความต้องการอะไรบ้าง.....	.....	.....	.....	.....
3	จัดบริการแบบทดสอบชีวิตกับงาน เพื่อทราบว่าการทำงานและความคาดหวังเกี่ยวกับเรื่องงานของตนเองเป็นอย่างไร.....	.....	.....	.....	.....
4	จัดบริการแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เพื่อทราบว่าตนเองมีความสนใจในอาชีพประเภทใด.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ความต้องการรับบริการแนะแนว	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
5	จัดบริการแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลเลือกแผนการเรียน.....	.....	.....	.....	.....
6	จัดทำแบบสำรวจความพร้อมเพื่อให้ทราบถึงความพร้อมทางด้านการเรียนสายอาชีพ.....	.....	.....	.....	.....
7	การทำแบบทดสอบการรู้จักตนเองและผู้อื่น เพื่อทราบถึงความสามารถในการปรับตัวกับผู้อื่น.....	.....	.....	.....	.....
8	การทำแบบทดสอบบุคลิกภาพเพื่อทราบถึงการแสดงออกต่อผู้อื่น ทั้งการพูด และกิริยาท่าทาง.....	.....	.....	.....	.....
9	การทำแบบทดสอบลักษณะนิสัย เพื่อให้ตนเองเห็นแนวโน้มในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดของตน.....	.....	.....	.....	.....
10	การให้คำปรึกษาก่อนเข้าเรียนเกี่ยวกับการจัดวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ และความถนัดทางการเรียนของท่าน.....	.....	.....	.....	.....
11	การให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเรียน.....	.....	.....	.....	.....
12	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาต่อ.....	.....	.....	.....	.....
13	การให้คำปรึกษาในการเลือกอาชีพ.....	.....	.....	.....	.....
14	การให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสม.....	...	.....	.....	.....
15	การให้คำปรึกษาปัญหาการปรับตัวเข้ากับบุคคลในครอบครัว.....	.....	.....	.....	.....
16	การให้คำปรึกษาปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลทั่วไป...	.....	.....	.....	.....
17	การให้คำปรึกษาปัญหาด้านอารมณ์.....	.....	.....	.....	.....
18	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพทางกาย.....	.....	.....	.....	.....
19	การให้คำปรึกษาด้านการใช้จ่ายเงิน.....	.....	.....	.....	.....
20	ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดการเรียนวิธีด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....
21	ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี.....	.....	.....	.....	.....
22	ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อเมื่อเรียนจบ.....	.....	.....	.	.....

ข้อ	ความต้องการรับบริการแนะแนว	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
23	ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดอาชีพต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....
24	ข้อมูลเกี่ยวกับการรับสมัครงาน.....	.....	.....	.....	.....
25	ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวสอบสัมภาษณ์เข้าทำงาน.....	.....	.....	.....	.....
26	ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ.....	.....	.....	.....	.....
27	ข้อมูลเกี่ยวกับการวางตัวในสังคม.....	.....	.....	.....	.....
28	ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับเพื่อนเพศเดียวกัน.....	.....	.....	.....	.....
29	ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับเพื่อนต่างเพศ.....	.....	.....	.....	.....
30	ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัว	.....	.....	.....	.....
31	ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลทั่วไป.....	.....	.....	.....	.....
32	การช่วยเหลือในการเลือกวิชาเรียนที่เหมาะสม.....	.....	.....	.....	.....
33	การช่วยเหลือในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว.....	.....	.....	.....	.....
34	การช่วยเหลือในการเลือกสถาบันที่จะศึกษาต่อเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว.....	.....	.....	.....	.....
35	การช่วยเหลือในการเลือกอาชีพและแหล่งประกอบอาชีพ..	.....	.....	.....	.....
36	การช่วยเหลือในการจัดหางานพิเศษให้ทำในขณะกำลังศึกษาอยู่.....	.....	.....	.....	.....
37	การช่วยเหลือในการจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษา....	.....	.....	.....	.....
38	การช่วยเหลือในการจัดวันนัดพบกลุ่มเพื่อแนะแนวการศึกษาต่อ.....	.....	.....	.....	.....
39	การช่วยเหลือในการจัดหาแบบทดสอบให้นักศึกษาลองทำและให้ข้อเสนอแนะอื่นๆเพื่อเตรียมตัวสอบ.....	.....	.....	.....	.....
40	การช่วยเหลือแนะแนวเกี่ยวกับเทคนิคการสัมภาษณ์และการสมัครงาน.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการบริการแนะแนวที่ท่านต้องการรับบริการจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

1. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการสำรวจข้อมูลตนเอง

ข้อคิดเห็น.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านให้คำปรึกษา

ข้อคิดเห็น.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านบริการสนเทศ

ข้อคิดเห็น.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดวางตัวบุคคล

ข้อคิดเห็น.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวคมขำ สุวรรณบูลย์
วัน เดือน ปีเกิด	6 มิถุนายน 2497
ภูมิลำเนา	กรุงเทพฯ
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 306/1 ซอย อาลาดิน ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2514	สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม
พ.ศ. 2516	สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตอนต้น (ป.กศ ต้น) จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2518	สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ สูง) จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2520	สำเร็จหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ วิชาเอก เคมี) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2541	สำเร็จหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

บทคัดย่อ

ของ

คมขำ สุวรรณบูลย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการศึกษา ภาคเรียน /ปีการศึกษา ที่สมัครเป็นนักศึกษา และเหตุผลในการมาเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่สมัครเป็นนักศึกษาใหม่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เจาะจง และร้อยละ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 94 คน ใช้แบบสอบถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 4 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้คือ การหาค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยครั้งนี้

1. นักศึกษาจำนวน 94 คน มีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้านบริการอยู่ในระดับปานกลาง และเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการจัดวางตัวบุคคล บริการให้คำปรึกษา และบริการสนเทศตามลำดับ

2. ความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองที่มีเพศ อายุ สถานภาพการศึกษา และเหตุผลในการมาเรียนต่างกัน มีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 ด้านบริการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับนักศึกษาที่สมัครเป็นนักศึกษาใหม่ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2539 และภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2540 ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีมีความต้องการบริการสำรวจข้อมูลตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.71$) สำหรับบริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการสนเทศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่วิธีเรียนด้วยตนเองเป็นอันดับแรกมี 4 รายการคือ ควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะ ควรจัดให้มีการสอนพิเศษในวันหยุด ควรจัดให้มีการบริการแนะแนวอย่างจริงจัง และควรปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

A STUDY OF SELF-DIRECT INSTRUCTION'S NEEDS OF ADULT STUDENT RELATED TO GUIDANCE SERVICE OF NONFORMAL EDUCATION DIVISION OF SURASAKMONTRI SCHOOL

AN ABSTRACT

BY

KOMKHAM SUWANBOON

Presented in partial fulfillment of the requirements for

the Master of Education degree in Adult Education

at Srinakharinwirot University

March 1998

This study aimed to study self-directed instruction's need of adult student related to guidance service of nonformal education division of Surasakmontri School according to sex, age, education, school semester/year, and enrollment reason.

The subjects consisted of 94 selt-directed instruction's adult students who were freshment of first semester of 1996 academic year and first semester of 1997 academic year. Then data were analyzed by percentage, t-test and varaince analysis.

The results revealed that :

1. Adult students' needs related to guidance service were at a moderate level, they were biodata survey service, personnel setting service, counseling service, and information service, respectively.

2. There was no significant difference among those of adult students according to sex, age, education, and enrollment reason, whereas there was significant difference at .01 level (t = 2.71) among freshmen of first semester of 1996 and first semester of 1997 academic year in biodata servey service while there was no significant difference in counseling service, persinnel setting service, and information service.

3. Their recommendation and suggestion related to guidance service were four aspects as ; ther should have counseling teacher, special instruction on weekends, active guidance service and improvement of guidance service performer.